

LLIS TTY

OSTRAVSKÉ
UNIVERZITY

2013
1_21

MÁME VÍCE NEŽ 380 ZAHRANIČNÍCH POSLUCHAČŮ

Naše univerzita, jejíž Lékařská fakulta má akreditaci k výuce fyzioterapie v italštině, přijala dalších zhruba 80 italsky hovořících studentů, kteří doplnili studující divize Ostravské univerzity v kampusu Univerzity L.U.de.S. Lugano-Pazzalo ve Švýcarsku. Univerzita tak bude mít v tomto akademickém roce v italském programu už přes 130 studentů.

Více než pět desítek italských studentů totiž pokračuje ve studiu druhého ročníku stejného oboru. „To znamená, že dnes máme, v součtu se švýcarskými studenty a zahraničními studenty na fakultách v ČR, celkem 382 zahraničních posluchačů. To je v rámci českých univerzit poměrně významné číslo,“ upozornil rektor naší univerzity prof. RNDr. Jiří Močkoř, DrSc.

Záměr akreditace italských studií

vznikl v rámci projektu Double Diploma, který se rozběhl v akademickém roce 2008/2009 a umožňoval, aby studenti fyzioterapie naší univerzity i Univerzity L.U.de.S. Lugano-Pazzalo studovali obor v angličtině a získali diplom partnerské univerzity, se kterým se např. absolventi ze Švýcarska mohou uplatňovat ve své profesi v zemích EU. „Od této etapy jsme se ale velmi rychle posunuli dál. Vyučujeme i v italštině, což nám jednoznačně přivedlo další zájemce,“ uvedl rektor prof. J. Močkoř.

Zahraniční studenti ve Švýcarsku, ať už studují v italštině nebo jiném jazyce, jsou studenty naší univerzity, přesněji její Lékařské fakulty s tím, že studují na detašovaném pracovišti ve Švýcarsku. Výuka tam probíhá podle standardů schválených českou Akreditační komisí a podílí se na ní špičkoví odborníci z italských univerzit, kteří ale museli projít akreditačním procesem v České republice. Studijní

plán oboru fyzioterapie v italštině je totožný s českou verzí studijního plánu. Zástupci Ostravské univerzity na pracoviště v Luganu dojíždí tamní výuku dozorovat.

První absolventy budou moci češtit a italští pedagogové a odborníci u státních zkoušek prověřit v roce 2014. Diplom bakaláře v oboru fyzioterapie, který zahraničním absolventům vystaví Ostravská univerzita, bude platný v celé Evropské unii.

„Je to pro nás jedna z mála možností, jak alespoň částečně kompenzovat poklesy státních dotací pro vysoké školy u nás, kvůli nimž jsme letos mohli přijmout jen 3.500 studentů,“ upozornil rektor prof. Močkoř. Orientace na zahraničí se Ostravská univerzita rozhodně nehodlá vzdát a své úsilí potvrdila také získáním evropské ECTS Label. Celkem má naše univerzita v tomto roce 10 637 studujících. Na Lékařské fakultě jich je zapsáno přes 1.600.

str. 2
**OSTRAVSKÁ
UNIVERZITA**

str. 3-4
EU

str. 4-7
**FILOZOFICKÁ
FAKULTA**

str. 8-10
**FAKULTA
SOCIÁLNÍCH
STUDIÍ**

str. 11-13
**FAKULTA
UMĚNÍ**

str. 13-14, 24-28
**PEDAGO-
GICKÁ
FAKULTA**

str. 15-24
**LÉKAŘSKÁ
FAKULTA**

str. 28-36
**PŘÍRODO-
VĚDECKÁ
FAKULTA**

str. 36-38
**STAVOVSKÁ
UNIE
STUDENTŮ
OSTRAVA**

2 / OSTRAVSKÁ UNIVERZITA

JSME DRŽITELI PRESTIŽNÍ ZNÁMKY EVROPSKÉ KOMISE ECTS LABEL

Ostravská univerzita získala prestižní evropský certifikát, který dokládá, že škola učí na stejných principech jako tradiční evropské univerzity. Certifikát nese označení ECTS Label a o jeho udělení rozhoduje Evropská komise.

„Přidělení není automatické. Univerzity, které chtějí požádat o certifikaci, musí řadu let připravovat, aby uspěly. My jsme se na podání žádosti připravovali pět let,“ upozornil rektor naší univerzity prof. RNDr. Jiří Močkoř, DrSc. Univerzita podle něj uspěla mezi 42 žadateli z celé Evropy. Z nich zhruba polovina na známku ECTS vůbec nedosáhla.

ECTS je zkratka pro evropský kreditní systém, který slouží pro vytváření společného evropského prostoru v pomaturitním vzdělávání. Jinými slovy jde o systém, v němž je možné studovat stejně dobře v Německu, Francii, Británii i České republice. Certifikát ECTS Label

uděluje Evropská komise jako ocenění vysokoškolským institucím, které jsou schopny garantovat celoevropsky srovnatelná studia.

Aby vysoká škola uspěla, musí vložit evropské parametry do všech svých bakalářských i magisterských studijních programů. Především tzv. kreditní systém musí být celoevropské kvality. Vysoká škola musí také vytvořit velmi obsáhlý informační katalog nejen o všech svých studijních programech a oborech, ale i o všech svých studijních předmětech. Podmínkou Evropské komise také je, že tento katalog bude v angličtině a každý zájemce ho bez problémů najde na internetu.

„Ani tím ale podmínky nekončí. Museli jsme prokázat, že naši studenti standardně vyjždějí na cizí univerzity a zároveň, že zahraniční studenti běžně přijíždějí k nám do Ostravy. Přičemž nemůže jít jen o jakékoli výměnné studijní pobyty, ale o celý systém, který znovu přísně upravují

pravidla ECTS,“ vysvětlil rektor.

Naše univerzita, která patří k vysokým školám se širokým spektrem studijních oborů, včetně uměleckých studií a medicíny, je ceněnou školou i mezi studenty. V celorepublikové soutěži České studentské unie o nejlepší fakultu roku se Ostravská univerzita nedávno umístila ve všech svých oborových kategoriích na prvních třech pozicích. Tři fakulty v oblíbenosti mezi studenty obsadily první místo.

Ostravská univerzita v Ostravě založená v roce 1991 je jednou z nejmladších veřejných univerzit v České republice, ačkoli navázala na mnohaletou historii Pedagogické fakulty v Ostravě. Dnes univerzitu tvoří šest fakult a dva vědecké ústavy. Univerzita se podílí na mnoha projektech neregionálního významu, mimo jiné například na rozběhu nového superpočítače. V současné době buduje nové centrum multidisciplinárního výzkumu a výuky

za více než 350 milionů korun, které bude hotovo už příští rok.

Více o ECTS Label:

Systém ECTS byl vyvinut v roce 1989 jako nástroj pro zjednodušení uznávání částí studia, které studenti absolvovali na zahraniční vysoké škole. V pilotní fázi byl testován asi na stovce vysokých škol, postupně prošel změnami a zakotvil pravidla pro evropské vysoké školství. Staví na přenosu a sčítání – akumulaci – tzv. kreditů (ty udávají objem studia potřebný k dosažení určitého stupně vědomostí a schopností).

Evropská komise ECTS Label udělovala nejprve v letech 2003–2006, po několikaleté přestávce nyní udělování certifikátu pokračuje od roku 2009. V letech 2003–2006 jej získalo 21 institucí, žádná nebyla z České republiky. V současné době už ECTS Label vlastní například Vysoké učení technické v Brně či Vysoká škola ekonomická v Praze.

XVIII. REPREZENTAČNÍ PLES OSTRAVSKÉ UNIVERZITY

V sobotu 23. února 2013 v 19.30 hod. byl v Hotelu Imperial Ostrava zahájen v pořadí již XVIII. reprezentační ples Ostravské univerzity.

Ples uvedl rektor univerzity prof. RNDr. Jiří Močkoř, DrSc. Plesem provázel Pavel Janošec. Hned v úvodu návštěvníky plesu strhlo milé vystoupení dětí z Tanečního klubu Jarky Calábkové s muzikálovým tanečním číslem Kočky.

Stálíce plesu, populární jazzový a sfingový zpěvák Láďa Kerndl, ani letos nezklamala. Na jeho písně se nejen dobře tančilo, ale mnohé byly tak působivé, že si lidé na parketu víc užívali jeho zpěvu než tance samotného.

Strhujícím tempem, temperamentem a figurami brazilské samby, cha-chi, rumbly a jivu zaujali přítomné taneční pár Lenka Swiderová a Radovan Orol. Ale to už se prodávala v hlavním sále obálková tombola, při níž každý hned znal svou výhru.

V restauraci Legend hrálo žesťové kvinteto studentů Fakulty umění ve složení Jakub Klimánek, Tomáš Buček (trubky), Jan Garláthy (lesní roh), Martin Cupal (pozoun) a Jiří Král (tuba) skladby Summer music Pavla Staňka, Růžový panter Henryho Manciniho,

A la Beguine Wolfganga Schumanna.

Rychlé „Break dance show“ se také konalo v hlavním sále. Tentokrát pro změnu také v hlavním sále zahrálo žesťové kvinteto studentů Fakulty umění skladby Vivace Wolfganga Schumanna, Summer time Georgie Gershwina – sólo zazpívala Veronika Holbová, laureátka Mezinárodní pěvecké soutěže v Římě.

Losování cen bohaté velké tomboly se tradičně uskutečnilo o půlnoci. Rektor ples podpořil zájezdem v hodnotě 12 000 korun (jen pro studenta OU). Výherci se dále mohli těšit z elektroniky – domácího kina, LED televizoru SHARP, tiskárny Xerox, mikro věže SHARP XL-E12H, rekordéru/přijímače Evolve Galaxy, kompaktní multifunkční tiskárny HP Deskjet 5525, bezdrátového vysavače SIEMENS aj.

Zajímavými výhrami byla Noc v Executive apartmá včetně snídaně do postele v Hotelu Imperial Ostrava a Voucher pro 4 osoby na nedělní rodinný brunch v La Brasserie tamtéž. Potěšily je však jistě i potravinové výhry – pětilitrové soudky piva Bernard či dárkový koš aj. Mezi cenami malé tomboly výherci našli např. kávovar Melitta, vysoušeč vlasů, radiobudík, dárkový poukaz na Aqua

Aerobic, sadu vín, nástěnné hodiny, autosety, sekty, knihy aj.

Sponzorů obou tombol byla celá řada. Tu velkou podpořili svými dary VOKD, DATA ELPOCOM s.r.o., firmy DROZD, SHARP, Hotel Imperial Ostrava, Frankospol Office, VKUS BUSTAN s.r.o., Art-pap, OSA PROJEKT, Společenství průmysl.podniků Moravy a Slezska, YOUR SYSTEM s.r.o., REPRONIS s.r.o., Kulturně-literární centrum ACADEMIA, PROGRESTECH, AV MEDIA, a.s.,

Vysokoškolský odborový svaz OU, CONTROLTEST s.r.o., Contours – fitness pro ženy, Neo-Art, Pedagogická fakulta OU, Lékařská fakulta OU, Filozofická fakulta OU, Fakulta umění OU, Fakulta sociálních studií OU, Přírodovědecká fakulta OU, prorektor OU, rektor OU.

Text a foto: **Mgr. Hana Jenčová,** newsletter@osu.cz, redakce Listů OU

REKONSTRUKCE BUDOVY LÉKAŘSKÉ FAKULTY

Zasazení stromu v areálu Lékařské fakulty odstartovalo rekonstrukci budovy, která bude sloužit studentům a akademickým pracovníkům Lékařské fakulty, Přírodovědecké fakulty a Fakulty sociálních studií naší univerzity.

Byť to tak ještě zdaleka nevypadá, ale pomalými kroky zde vznikají základy pro nové laboratoře, datová centra, seminární místnosti, posluchárny a technologické zázemí pro rozvoj lékařských a souvisejících sociálních i přírodovědných oborů a také pro výzkum naší univerzity.

Díky projektu „Infrastruktura pro realizaci lékařských a souvisejících sociálních a přírodovědných oborů a výzkumu Ostravské univerzity“, reg. č. CZ.1.05/4.1.00/04.0151,

financovanému z dotace Evropské unie ve výši 320 635 616 korun a 56 582 756 korun ze zdrojů univerzity, budou vytvořeny podmínky pro unikátní spojení biologů, lékařů, biofyziků, ale i matematiků a sociologů.

Nově zrekonstruované prostory bude moci využívat téměř 1.300 studentů naší univerzity a na 8.834 metrech čtverečních budou společně pracovat na výzkumných úkolech studenti a vědečtí pracovníci LF, PŘF a FSS. Stavbaři sdružení Hochtief & VOKD připravili objekt na první zimu tak, aby ani rozmrazy zimního období rekonstrukci nezpomalovaly.

Ing. Petr Svoboda,
oddělení pro podporu projektů

←
Pohled na staveniště
Foto: Martin Kramoliš

VZDĚLÁVÁNÍ NA NAŠÍ UNIVERZITĚ BEZ BARIÉR

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

„Podpora terciárního vzdělávání studentů se specifickými vzdělávacími potřebami na Ostravské univerzitě v Ostravě“ OP VK, reg. č. CZ.1.07/2.2.00/29.0006 - je název projektu, který chce vybudovat bezbariérové prostředí nejen v architektuře univerzitních budov.

Bariéry by měly zmizet i v samotném studiu mladých lidí se specifickými vzdělávacími potřebami (SVP). Nikoho z takto handicapovaných projekt ze studia neomlouvá. Naopak chce zajistit plnohodnotnou, s majoritou rovnocennou výuku.

Projekt je v rámci České republiky unikátní. Stejně jako přístup instituce, která poměrně dlouho, systematicky a komplexně bere ve vzdělávání ohled na specifické potřeby studentů. Projekt zajišťuje didaktické a metodické pomůcky, inovuje způsob hodnocení i vyučovací metody. A z gruntu také inovuje jednotlivé předměty. Jejich seznam je úctyhodně dlouhý. Zahrnuje na 131 položek.

Akademičtí pracovníci univerzity mají za sebou několik hodin eLearningových kurzů. Ty je připravují na to, jak jednotlivé programy, předměty a obory nejlépe přizpůsobit a zpřístupnit těm, co nevidí, neslyší, nechodí či se potýkají třeba s dyslexií.

Už na samotném počátku příštího roku si přímo na těchto studentech během pilotní hodiny ověří, nakolik jsou jejich adaptace účinné.

Ruku v ruce s inovací se v rámci projektu pracuje také na zvyšování odborných kompetencí jednotlivých pedagogů. Univerzita by tak měla díky projektu být jednou zcela nezávislou a sama si zajišťovat služby jako tlumočení do znakového jazyka nebo simultánní přepisy.

A projekt neopomíná ani rozvoj inkluzivního prostředí na půdě univerzity nebo trh práce. Jedním z výstupů bude seznam oborů, které jsou pro takové uchazeče vhodné, a které naopak nikoliv.

Projekt je celouniverzitní, podílí se na něm všechny fakulty naší univerzity. Garanci pak nese katedra speciální pedagogiky Pedagogické fakulty. V současnosti je na Ostravské univerzitě 32 studentů se SVP.

Mgr. Kristina Kačmarská,
manažerka publicity projektu,
kristina.kacmarska@gmail.com

←
Kurz Adaptace studijních materiálů pro studenty se zrakovým postižením s Mgr. Vladimírou Sehnalovou, Ph.D.
Kurz znakového jazyka – začátečníci s Mgr. Evou Nedomovou.

Fota: Mgr. Marie Marek

EVALUACE PRODUKTŮ PROJEKTU KOMPETENCE ABSOLVENTŮ

Se začátkem nového roku 2013 se přiblížil svému ukončení projekt v rámci OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost „Kompetence absolventů OU zaměřené na rovnost příležitostí na trhu práce“, reg. č. CZ.1.07/2.2.00/15.0456. Uspořádáním evaluačního semináře dne 17. ledna 2013 v aule vstoupil do své poslední, ne však nedůležité fáze – evaluace produktů vytvořených v rámci projektu.

Na celodenním evaluačním semináři se sešli garanti všech 16 předmětů, lektori, externí evaluátoři z různých odborných pracovišť, proděkaní pro studium, ale i zástupci studentů a partnerských škol. Každý předmět byl garantem krátce představen, byla zhodnocena jeho pilotáž a záměry garanta, jak na základě právě této pilotáže předmět dále vylepšit.

Externí evaluátor, vždy odborník v dané oblasti, zhodnotil syllabus předmětu, výukovou oporu, podporu LMS, Learning Management System, (pokud byla vytvořena) a přidal svá doporučení, na základě kterých budou v další fázi projektu upravovány

syllaby, studijní opory či LMS kurzy.

Studentská sekce, ve které vyjádřili své názory na výuku předmětů vytvořených nebo inovovaných v rámci projektu sami studenti, byla vítaným oživením a rozproudila diskusi nad účelností a další využitelností navržených inovací.

Všichni účastníci se shodli, že evaluační seminář byl pro projekt velice přínosný. Všichni řešitelé projektu jsou přesvědčeni o tom, že zavedením nových předmětů a inovací stávajících dojde nejen k posílení budování inkluzivního prostředí na naší univerzitě, ale rovněž se zlepší uplatnitelnost

absolventů na trhu práce. Více na: <http://projekty.osu.cz/karp/index.php>

Za realizační tým
Bc. Pavla Janoschová,
pavla.janoschova@osu.cz
a **Ing. Zdeňka Telnarová, Ph.D.,**
zdenka.telnarova@osu.cz

Fota: Ing. Beáta Sklářová

OČITÉ SVĚDECTVÍ L. SULOVSKEHO: EXPEDICE LHOTSE 2012

Tématem prosincového vystoupení Leopolda Sulovského, prvního českého přemožitele Mount Everestu, byla v cyklu Setkání s osobností na Filozofické fakultě jeho letošní výprava na čtvrtou nejvyšší horu světa Lhotse (8 516 m).

Expedici tvořili Leopold Sulovský (vedoucí expedice), Pavol Lupták, Radovan Marek, Marek Ožana a Milan Sedláček. Tato čtveřice spolu s Kamilem Bortelem se pokusila zdolat himálajského velikána již v roce 2010, ale zabránily tomu nepříznivé povětrnostní podmínky.

Unikátem Lhotse je její jižní část, která je nejstrmější stěnou světa v délce 3,2 km. Ta byla a stále je svědkem marných pokusů o zlezení i tragických událostí. Výstup na tuto horu je velice náročný, o čemž svědčí i datum prvního výstupu na hlavní vrchol, květen 1956, tedy tři roky po výstupu na nejvyšší horu světa.

Barvitě líčení příběhu expedice Lhotse 2012 bylo provázeno pestrou fotodokumentací a videosekvencemi, které mapovaly jednotlivé etapy výpravy od pobytu v hlavním městě Nepálu Káthmándú, cesty do základního tábora ve výšce 5 250 m, každodenní život v táborech a následně výstavbu táborů C1 – C4 až do výšky 7 800 m. Zachyceny byly nejen příjemné chvíle v základním táboře, ale také komplikace, se kterými se musela výprava vypořádat, jako např. zlomená ruka P. Luptáka způsobená uvolněním kamenné laviny či porvy větru zničený stan v C3.

Útok na vrchol Lhotse začal za ranního rozbřesku 19. května 2012, kdy bylo sice slunečno, ale vál velmi silný vítr. Ve výšce 8 200 m se L. Sulovský, sužovaný žaludečními

→
Jižní stěna Lhotse, pohled od Chukhung Ri.

Zdroj: Wikimedia Commons

obtížemi, vzdal vysněného cíle a vrátil se do tábora č. 3. Večer vystoupil na vrchol Lhotse R. Marek a později M. Sedláček. Velká touha M. Sedláčka, zvaného mezi kamarády Švidry, se mu stala ale osudnou. Z vrcholu čtvrté nejvyšší hory světa se již nevrátil.

Leopold Sulovský, který byl v Himalájích už po třicáté sedmé (!), se vyznal, že zdolávání velehor je pro něj stále výzvou, ale zároveň má před nimi respekt. „Hory jsou zrádné, a tak člověk musí být soudný, nelze jít nadoraz,“ dodal v závěru.

A nejbližší plány Leopolda Sulovského? V únoru 2013 se chystá na jihoamerický kontinent, kde chce již podruhé zdolat jeho nejvyšší horu Aconcagua (6 959 m). Zároveň v průběhu jarních měsíců budeme moci v galerii Na Půdě FF zhlédnout jeho fotografie z himalájských expedic.

Mgr. Jana Bolková,
jana.bolkova@osu.cz

←
Tábor C3 ve výšce 7 100 m.
Foto: Leopold Sulovský

STUDENTSKÝ VELETRH NA KATEDŘE GERMANISTIKY

Studenti oboru „Němčina pro hospodářskou praxi“ se nejenom učí, jak v této praxi v budoucnu úspěšně zapůsobit dobrou němčinou nebo argumentačními dovednostmi, ale mají i možnost vyzkoušet naživo, jak prezentovat a dobře prodat své zboží, a vžít se do role vystavovatele, zájemce či konsektivního tlumočnicka. Mohou tak učinit na již tradiční akci katedry germanistiky Filozofické fakulty naší univerzity Studentském veletrhu.

Na sklonku zimního semestru akademického roku (AR) 2012/2013 se konal v pořadí již pátý ročník studentského veletrhu firem. Workshop, jenž představuje slavnostní zakončení semináře „Obchodní němčina 3“, absolvují studenti druhého ročníku bakalářského studijního programu oboru „Němčina pro hospodářskou praxi“.

Cílem workshopu bylo – a protože se jedná o periodickou akci – tedy vlastně je praktické využití znalostí nabytých v semináři z oblasti marketingu, marketingových strategií a marketingového mixu. Studenti mohou využít prostor pro své kreativní nápady a naučí se pracovat v týmu. Veletrh je již tradičně spojen s tlumočením, které zajišťují studenti třetího ročníku výše zmíněného oboru.

V letošním roce studenti pojmenovali veletrh „Die Geschmäcker sind

verschieden...“ – neboli „Sto lidí, sto chutí...“. Název veletrhu odrážel rozmanitost produktů i služeb, které byly představeny v rámci jednotlivých prezentací. Workshopu se účastnilo celkem pět firem, které již tradičně soutěžily o post nejlepšího stánku veletrhu.

Návštěvníci akce i vyučující ocenili příjemnou atmosféru, zajímavé nápady i svědomitě připravené prezentace všech soutěžících s kvalitními

tlumočnickými výkony. Jako nejlepší stánek byl nakonec formou hlasování zvolen stánek firmy Seemanns Getränke GmbH, kterou reprezentovali studenti Jiří Jošt, Monika Schwendtová a Hana Zemanová.

Již nyní se můžeme těšit na další ročník studentského veletrhu firem v příštím AR a na další podnětné nápady a zajímavé prezentace. A samozřejmě: každý je zván. Znalost německého jazyka není podmínkou.

Tlumočnicků ochotných pomoci máme na skladě, tedy na stánku, vždy dostatek!

Mgr. Martin Mostýn, Ph.D.,
martin.mostyn@osu.cz,
Mgr. Eva Maria Hrdinová, Ph.D.,
eva.hrdinova@osu.cz,
katedra germanistiky FF

Fota: Eva Bajerová, Martin Mostýn

NOVÁ ZAHRANIČNÍ POSILA PROJEKTU

Na prvním setkání v roce 2013 mohli členové vědeckého týmu projektu „Posílení rozvoje Centra výzkumu odborného jazyka angličtiny a němčiny na Filozofické fakultě Ostravské univerzity“, reg. č. CZ.1.07/2.3.00/20.0222, přivítat ve svých řadách nového zahraničního experta, profesora Axela Satzgera z Drážďan.

Máme velkou radost z toho, že se zásluhou ředitelky Centra výzkumu odborného jazyka, prof. Priv.-Doz. PhDr. Lenky Vaňkové, Dr., podařilo do projektu získat významného vědce s dlouholetými zkušenostmi. Profesor Satzger působil na několika univerzitních pracovištích po celé Evropě, naposledy na Technické univerzitě v Drážďanech na Institutu aplikované jazykovědy a odborného jazyka.

Zajímavé je, že se jedná o muže mnoha profesí, který kromě germanistiky vystudoval také ruskou filologii

a předtím dokonce střední odbornou školu se zaměřením na chemii. Právě znalost chemie, kterou bychom u germanistického lingvisty primárně neočekávali, pak prof. Satzgerovi umožnila hluboký vhled do odborného

jazyka této disciplíny, kterým se pak po léta zabýval.

Profesor Satzger seznámil přítomné členy se svým obsáhlým profesním životopisem, pohovořil o významných realizovaných projektech a prezentoval

své zkušenosti s vedením mezinárodních výzkumných týmů, které bude následně využívat při projektové práci na Ostravské univerzitě.

Dále krátce promluvil o doktorských pracích, které vedl, o vlastní publikační činnosti a také formuloval svou metodologii výzkumu odborného jazyka, jež se orientuje na aplikovanou jazykovědu a konkrétně na komunikaci v oblasti odborného jazyka.

Na závěr své prezentace pan profesor formuloval konkrétní návrhy badatelských témat, jež by byla zajímavá pro naši projektovou práci. Jsme rádi, že prof. Satzger obohatí svými znalostmi náš projektový tým, a pro jeho další působení na FF OU mu přejeme hodně úspěchů a pracovního nasazení!

Mgr. Milan Pišl, Ph.D.,
katedra germanistiky FF,
milan.pisl@osu.cz

Foto: Mgr. Milan Pišl, Ph.D.

THOMAS MANN REDIVIUS

„Všechno velké, co tu kdy bylo, bylo tu vždy jaksi navzdory tomu.“ Thomas Mann

Coby germanista a vyučující německé literatury se domnívám, že studenti, zejména jazykových oborů, a především germanisté, by měli být seznámeni s klasickou hudbou, a to nejen německé kulturní a jazykové proveniencí.

Bohužel tato záliba, či trůfám si tvrdit, kompetence či povědomí o klasické hudbě a jejích literárně-kulturních souvislostech – je u dnešních mladých lidí spíše vzácná. I z tohoto důvodu si dovoluji upozornit na jednu zajímavou souvislost mezi literárním dílem a klasickou hudební inscenací. Premiéra opery sice už proběhla ve Slezském divadle v Opavě 22. dubna 2012 a zatím poslední představení se konalo 30. listopadu. Nicméně moje úvaha může posloužit i jako zamyšlení nad tím, co z kultury je dobré znát a čemu se lze ještě přiučit z jiných umění než těch slovesných.

Jsem literární vědec, byť klasické hudby znalý, nejsem hudební kritik. S názory některých „kritiků“ níže popsané opery se ostatně s radostí rozcháším. Nebudu se proto vyjadřovat k pěveckým a hudebním kvalitám souboru Slezského divadla v Opavě, nýbrž pouze k slibovaným literárním a hudebním souvislostem.

Nevim, nakolik je čtenářům znám děj Verdiho opery La Traviata; tedy ve zkratce: Jedná se o příběh kurtizány Violetty Valery, jež obětuje svůj osobní vztah ve prospěch jiných a posléze

umírá v chudých poměrech na tuberkulózu. Takto jsem operu několikrát zhlédl, aniž bych si všiml nějakých souvislostí s německým literárním okruhem. Ostatně bych je tam ani nehledal. Našel jsem je až na představení Traviaty ve Slezském divadle v Opavě.

Diváka znalého děje v prvé řadě překvapila úvodní scéna, kdy Violetta Valery pořádá ples. Nepořádá jej ve svém salonu, ale v prostředí tuberkulózního sanatoria, kde se mezi svátečními hosty proplétají lékaři a sestry, kdy jedna pacientka umírá, další hosté si ale připijí na zdraví a Violetta se setkává se svou životní láskou.

Literární vědec si na tomto místě nemůže nevzpomenout na pojmy „theatrum mundi“, „divadlo světa“, „lidská komedie“, kde se střídají láska, smrt, život, štěstí a neštěstí, případně na středověké „tance smrti“, známé jak z literárních, tak z výtvarných podání. Ale jsou i díla modernější. Jak přitom nevzpomenout na román Kouzelný vrch (Zauberberg) Thomase Manna a plicní sanatorium, v němž se jeho děj odehrává – jehož atmosféru jsem v operní plesové scéně vnímal až plasticky. Úvodní večírek u Violetty Valery tak dal příležitost k literárním úvahám, o něž bych se rád podělil se studenty a kolegy.

V programu jsem si následně přečetl „slovo režiséra“ (Karel Drgáč, režisér s mnoha zahraničními, ba světovými zkušenostmi a mimo jiné také bývalý šéf Státní opery Praha) a zjistil, že při režii této opery skutečně vycházel z Mannova Kouzelného vrchu a před-

vedl tak skutečně mnohovrstevnou interpretaci tohoto textu. Motiv tuberkulózy se ostatně táhne celou operou jako příslovečná Ariadnina nit, například v dalším dějství si Violetta prohlíží rentgenový snímek v zelené zahradě (a zde opět nejde nemyslet na středověké a renesanční německé texty).

Dále mne zaujala řada inovací, které provokovaly k přemýšlení. Jednou z nich byla například zrcadla umístěná při scéně plesu na místě kulís, prostor plesu tak evokoval nekonečný bál, svět se baví, a v paralelní scéně slyšíme pak Violettin dialog. Podobnou simultaneitu jednání jsem doposud v opeře neviděl.

Pokud jde o scénografii, byl jsem pozitivně překvapen i tím, že se například scéna Violetty v zahradě odehrávala na pozadí obrazů francouzských impresionistů, které navíc tematicky souvisely s dějem. I toto byl prvek dosud neznámý a překvapující a provokující k novým a novým úvahám. Kdybych měl shrnout dojem z představení, popsal bych ho termínem, který se užívá v poetice: synestezie, oslovení více smyslů paralelně a ve vzájemné souhře.

DRGÁČŮV WORKSHOP NA FAKULTĚ UMĚNÍ

Dále si dovoluji upozornit ještě na jednu zajímavou souvislost. Dozvěděl jsem se, že režisér Karel Drgáč pořádal ve dnech 11.–13. prosince 2012 na Fakultě umění naší univerzity workshop, kde účastníci měli možnost zhlédnout ukázky právě z tohoto představení.

Bohužel jsem se nemohl workshopu zúčastnit a nestihl jsem ani upozornit své studenty či kolegy. Pokud by se podobná akce v budoucnosti opakovala, pak bych velice rád, kdyby se jí zúčastnili také literární a kulturně zainteresovaní studenti i kolegové. Jednak kvůli již výše zmíněným hudebně-literárním vztahům, jednak proto, že ve Vídni žijící režisér Karel Drgáč založil a po léta organizuje v Rakousku úspěšný operní festival (Opern Air Gars), který po více než dvacet let slouží také jako místo setkávání rakouských a českých umělců a přispívá tak i uměleckými zážitky k porozumění mezi Čechy a Rakušany.

Zijeme v době, kdy se německému jazyku vyučuje stále méně a povědomí o německojazyčné kultuře a literatuře je čím dál menší. Má se to podobně jako s vážnou, klasickou hudbou u mladých lidí, ba možná ještě hůře. Proto si dovoluji jako germanista poděkovat Fakultě umění za to, že podobný workshop se uskutečnil na naší univerzitě a že tak dochází nejen k uměleckému obohacení a kulturní výměně, ale také že se staví i mosty mezi německojazyčnou a českou kulturou a že prostřednictvím workshopu Karla Drgáče byla opět jistým způsobem propagována i německojazyčná kultura v českém prostoru.

PhDr. Ivan Stupek, CSc.,
katedra germanistiky FF,
ivan.stupek@osu.cz

UNIVERZITY STARÉHO A NOVÉHO SVĚTA

Jedenáct nejlepších – devět amerických a dvě evropské

AMERIKA

Studium na všech prestižních amerických univerzitách je velmi drahé. Většina mladých si na školné půjčuje od státu, v průměru každý americký vysokoškolák prý dluží státu cca 25.000 USD. Více než 50 % amerických bakalářů je však bez práce, takže splácení jejich dluhu je v nedohlednu ...

Většina amerických prestižních univerzit je soukromá. Bakalářské studium na většině trvá čtyři roky, navazující magisterské obvykle rok a doktorské tři až čtyři roky. Každá z univerzit má nějakou svou zvláštnost, nějaké priority, každá má své slavné absolventy ...

KALIFORNSKÝ TECHNOLOGICKÝ INSTITUT, California Institute of Technology, (CALTECH), před dvěma lety poprvé předstihl Harvard a obsadil první místo podle žebříčku britské společnosti Times higher education. Ta stanovila 13 kritérií a hodnotila 400 univerzit. 1. CALTECH, 2. Oxford, 3. Stanford a až na 4. místě je Harvard. CALTECH, zaměřený na technické vědy, vděčí za svůj vzestup výraznému přísunu financí na výzkum. Mezi jeho absolventy je již 17 držitelů Nobelovy ceny.

HARVARD, Harvard University. Nejstarší (i nejbohatší) americká univerzita (kolej – roku 1636, univerzitou – 1780), má 14 fakult, dále např. muzea, galerie, kliniky, dvě divadla, botanickou zahradu, několik hudebních těles, jednu z největších knihoven světa, vlastní banku, zdravotní zařízení, kolejje, policii. Uspěje průměrně 9 % uchazečů, školné je v přepočtu 800.000 Kč ročně. Absolventy jsou američtí prezidenti F. D. Roosevelt, J. F. Kennedy, B. Obama. Její pracovníci a absolventi získali jen od roku 1965 celkem 38 Nobelových cen. V roce 1900 se tu zrodil mezinárodní tenisový šampionát Davis Cup.

↑ **Šťastný majitel jednoho z nejprestižnějších diplomů (Harvard University).**

Foto: harvard.edu

YALEOVA UNIVERZITA, Yale University, (1701), 2. nejstarší americká univerzita. Nachází se v New Havenu (Connecticut). Prestižní soukromá univerzita, věčný soupeř Harvardu nejen ve vzdělávání, ale i ve veslování a fotbale. Šanci dostat se sem má necelých 10 % uchazečů, roční školné je 900.000 Kč. Mezi absolventy jsou nositelé Nobelovy ceny, politici, slavní režiséři a umělci, i prezident B. Clinton a H. Clintonová.

PENNSYLVÁNSKÁ UNIVERZITA, University of Pennsylvania, (1740), 3. nejstarší americká. Nachází se ve Philadelphii (Pennsylvania). Založil ji Benjamin Franklin. Je s ní spjat vznik Deklarace nezávislosti USA. Velkých úspěchů zde bylo dosaženo v oboru biofyziky, neurofyzologie, psychoanalýzy, výzkumu lidského vědomí a lidské inteligence. Prestižními jsou zejména fakulty lékařská a právnická. Na Pennsylvánské univerzitě vznikl první počítač na světě – ENIAC.

PRINCETONSKÁ UNIVERZITA, Princeton University, (1746), 4. nejstarší americká. Název podle města Princeton (New Jersey). Je to prestižní soukromá univerzita. Šanci na přijetí má 9–10 % uchazečů. Roční školné 660.000 Kč. Nejslavnějším absolventem je otec americké ústavy J. Madison. Zajímavostí školy je tzv. Honor Code (studenti podepíší, že nebudou opisovat, a profesor na znamení důvěry odejde v době psaní testu z místnosti).

KOLUMBIJSKÁ UNIVERZITA, Columbia University, (1754), 5. nejstarší americká, je ve městě New York City. Tato elitní soukromá VŠ vešla do dějin svou úlohou při vývoji jaderné bomby (vývoj tehdy vedl Robert Oppenheimer). Je to univerzita tolerující levicový názor, její studenti často projevují nesouhlas demonstracemi. Velmi kvalitní výuka a zachovávané akademické svobody jsou příčinou toho, že z mnoha absolventů se staly špičky politického života (M. Albrightová). Působí tu prof. J. Švejnar, potenciální kandidát na prezidenta ČR.

KALIFORNSKÁ UNIVERZITA V BERKELEY, University of California, Berkeley, (1868),

státní univerzita na 14 fakultách na-bízí studium 300 oborů. Šanci na přijetí má až 21 % uchazečů. Roční školné je cca 500.000 Kč. Mezi jejími absolventy jsou: J. London, I. Stone, 70 nositelů Nobelovy ceny, 19 nositelů Oscarů, 11 nositelů Pulitzerovy ceny. Studenty univerzity jsou vynikající sportovci, vyhráli přes 100 olympijských medailí.

MASSACHUSETTSKÝ TECHNOLOGICKÝ INSTITUT, Massachusetts Institute of Technology (MIT), soukromá výzkumná univerzita (1861). Možnost studia má 12 % uchazečů. Školné činí 700.000 Kč ročně. Absolventy je 78 laureátů Nobelovy ceny. Po emigraci z ČSR před nacisty tu působil i jeden z nejvýznačnějších jazykovědců 20. století – spoluzakladatel Pražského strukturalismu R. Jakobson.

STANFORDOVA UNIVERZITA, Stanford University, (1891), je prestižní soukromá VŠ, výzkumně orientovaná, tvořící samostatné městečko Stanford (Kalifornie). Vzešla odtud řada počítačových firem, např. Google. Mezi absolventy je mnoho amerických astronautů, ale i světových politiků (izraelských, japonských, jihoamerických).

EVROPA

OXFORD, University of Oxford, po italské Boloňské univerzitě a francouzské Sorbonně 3. nejstarší univerzita Evropy a světa, založena francouzskými učiteli koncem 11. století. Šanci na přijetí na tuto nejprestižnější univerzitu Evropy má 9–10 % zájemců. Studenti ze zemí EU platí roční školné cca 100.000 Kč, ostatní 370.000 Kč. Za 900 let existence školy zde studovala řada budoucích panovníků, prezidentů, spisovatelů, vědců, nositelů Nobelových cen, významných politiků (např. O. Wilde, J. R. R. Tolkien, M. Thatcherová, T. Blair, I. Ghandiová).

↑ **Princetonská univerzita.**
Foto: Google Panoramio

Z univerzity vzešlo 47 držitelů Nobelovy ceny, 26 premiérů Spojeného království a 30 zahraničních premiérů a prezidentů.

CAMBRIDGE, University of Cambridge, v době nepokojů (1209) prý několik učitelů z Oxfordu odešlo do Cambridge a založili tam univerzitu. Zřejmě už od té doby panuje mezi oběma nejstaršími a nejslavnějšími anglickými univerzitami zdravá rivalita. Pravidelně se umísťuje na nejvyšších příčkách žebříčků nejprestižnějších univerzit světa. Má hodně slavných absolventů, včetně 65 nositelů Nobelových cen (I. Newton, F. Bacon, Ch. Darwin, ale třeba také S. Hawking, ekonom M. Friedman). Skládá se z 31 samostatných kolejí, na nichž studuje zhruba 19 tisíc studentů. Regulované školné činilo donedávna 100.000 Kč, po nedávných škrtech ve veřejných výdajích všechny britské univerzity zvyšují školné až na trojnásobek. Značná část studentů má ovšem nárok na různé slevy, na studium si mohou půjčit, splácí, až začnou slušně vydělávat. Za současné situace na trhu práce se to podaří jen málokterým.

Přijetí na obě nejprestižnější britské univerzity, nazývané někdy dohromady Oxbridge, není pro českého uchazeče až tak obtížné. Přijímací řízení probíhá jen prověřováním písemných podkladů, které zájemce dodá. Poplatky jsou ve srovnání s americkými univerzitami výrazně nižší.

Doc. PhDr. Eva Mrhačová, CSc., katedra slavistiky FF
eva.mrhacova@osu.cz

ThLic. Vladimír Šiler, Dr., katedra filozofie FF
vladimir.siler@osu.cz

8 / FAKULTA SOCIÁLNÍCH STUDIÍ

NOVĚ AKREDITOVANÝ OBOR KOMU- NITNÍ ROZVOJ

Fakulta sociálních studií naší univerzity nabízí možnost studia v nově akreditovaném bakalářském oboru Komunitní rozvoj v prezenční a kombinované formě studia.

Studijní obor je akreditován pod studijním programem Sociální politika a bude od akademického roku 2013/2014 připravovat studenty pro analytickou a koncepční činnost při realizaci sociální politiky a komunitní práce v obcích, krajích a regionech. Absolventi oboru se uplatní ve státní správě a samosprávě na plnění rolí koordinátorů, konzultantů, rozvojových a projektových pracovníků v komerčních organizacích i neziskovém sektoru.

Příklady zaměstnavatelů, u nichž mohou absolventi uplatnit svou kvalifikaci, jsou: koncepční/metodická/analytická oddělení odborů sociálních věcí, oddělení rozvoje a koncepce aplikované sociální politiky, regionální rozvojové agentury, neziskové a komerční organizace zaměřené na komunitní plánování, projekty komunitního/územního/regionálního rozvoje aj., v poradenských a konzultačních společnostech, v institucích komunitního rozvoje.

Bližší informace ke studijnímu oboru je možné získat na katedře sociálních věd FSS OU.

Mgr. Anna Krausová, Ph.D.,
katedra sociálních věd FSS,
anna.krausova@osu.cz

SETKÁNÍ ZÁSTUPCŮ FAKULTY A ORGANIZACÍ SOCIÁLNÍHO SEKTORU

Fakulta sociálních studií uspořádala 13. prosince 2012 tradiční vánoční setkání zástupců fakulty a organizací sociálního sektoru z ostravského regionu.

Účelem setkání bylo poděkování za spolupráci při odborné přípravě budoucích sociálních pracovníků v praxi sociální práce, informování o aktuálním dění na fakultě a možnostech vzdělávání, a dále identifikace možných forem spolupráce mezi vzdělavateli a zaměstnavateli sociálních pracovníků.

Po přivítání následoval příspěvek doc. PaedDr. Oldřicha Chytila, Ph.D., o záměrech a činnostech fakulty, dále zazněly vstupy Mgr. Marie

Špiláčkové, Ph.D., a Mgr. Moniky Chrenkové, Ph.D., o katedře sociální práce a rozvoji studijních nabídek (v rámci dalšího vzdělávání). Záměry katedry sociálních studií představila doc. PhDr. Jelena Petruciová, CSc., a o novém oboru komunitní rozvoj informovala Mgr. Anna Krausová, Ph.D.

Druhá část setkání byla zaměřena na oblast odborných praxí studentů sociální práce. Garantka odborného praktického vzdělávání Mgr. Věra Malík Holasová, Ph.D., informovala o využívání nové databáze míst praxí pro studující. Poté se diskutovalo o možné spolupráci u závěrečných kvalifikačních prací studentů či poskytování praxí pro studující se zdravotním hendikepem. Garantka praxí oboru zdravotně-sociální

pracovník Mgr. Iva Kuzníková v této souvislosti vyzvala zástupce praxe k zasílání informací o možném zapojení hendikepovaných studentů.

V závěru setkání představila Mgr. Vendula Gojová akci Noc venku, kterou v listopadu 2012 spolupořádala naše fakulta. V rámci prezentace byly promítnuty fotografie z akce a k nákupu byly nabídnuty produkty, jejichž výtěžek byl určen pro financování putovní fotografické výstavy.

Novinkou tohoto setkání byl kulturní program organizace MENS SANA o. s., jejíž klienti hudebním vstupem a komediálním divadelním představením ozvláštnili přítomným akci. Dále pro zajištění malého občerstvení fakulta využila služeb neziskové organizace ANIMA VIVA o. s., jejíž klienti sami občerstvení připravili.

Setkání naplnilo svůj účel, proběhlo úspěšně a napomohlo k prohloubení vztahů mezi vzdělavateli i zaměstnavateli. Fakulta sociálních studií bude i nadále intenzivně pracovat na propojování požadavků praxe s teoretickou přípravou budoucích profesionálních sociálních pracovníků.

Mgr. Věra Malík Holasová, Ph.D.,
katedra sociální práce FSS,
vera.holasova@osu.cz

←
**Kulturní program organizace
MENS SANA o. s.**

Foto: Věra Malík Holasová

VALNÁ HROMADA ASOCIACE VZDĚLAVATELŮ V SOCIÁLNÍ PRÁCI

Ve dnech 22. a 23. listopadu 2012 na FSS OU zasedala Valná hromada Asociace vzdělavatelů v sociální práci (ASVSP).

ASVSP je dobrovolné sdružení právních subjektů vyšších odborných a vysokých škol nebo jejich částí, které nabízejí vzdělání v sociální práci na území ČR, případně poskytovatelů dalšího vzdělávání v sociální práci. V současnosti má 24 řádných, dva mimořádné a devět přidružených členů.

Základním cílem ASVSP je zvyšování odborné kvality vzdělávání v sociální práci. Za rozhodující nástroj dosahování uvedeného cíle považují její členové

vytváření Minimálních standardů vzdělávání v sociální práci a vydávání časopisu Sociální práce/ Sociální práce – jediného odborného časopisu o sociální práci v ČR i na Slovensku. Vydávání časopisu, vytváření a inovace standardů, podpora členů při jejich realizaci a kontrola jejich dodržování na školách, které jsou členy ASVSP, je jádrem činnosti Asociace.

ASVSP byla založena v roce 1993 a v příštím roce oslaví 20. výročí své existence. Jedním ze zakládajících členů a dlouholetým předsedou ASVSP byl současný děkan FSS naší univerzity doc. PaedDr. Oldřich Chytil, Ph.D. Fakulta je v činnosti ASVSP

velmi aktivní i v současnosti. Členkou Výkonné rady, která zabezpečuje a koordinuje činnost ASVSP v období mezi zasedáními Valné hromady, je vedoucí katedry sociální práce FSS OU PhDr. Alice Gojová, Ph.D.

ASVSP aktivně ovlivňuje současné dění na poli vzdělávání v sociální práci. Minimální standard vzdělávání v sociální práci se stal základem akreditačních kritérií pro obory sociální práce. ASVSP nominovala své členy do Vědecké rady ministra práce a sociálních věcí.

Hlavním tématem jednání listopadové Valné hromady byla příprava profesního zákona o sociální práci,

jehož zpracování zadala uvedená Vědecká rada ministra práce a sociálních věcí. ASVSP je významným aktérem pro jednání o otázkách kvalifikačního i dalšího vzdělávání sociálních pracovníků a soustředí se na roli vzdělavatelů v připravované legislativě.

Více informací o ASVSP lze nalézt na www.asvsp.org a časopisu Sociální práce/ Sociální práce na www.socialniprace.cz

PhDr. Alice Gojová, Ph.D.,
katedra sociální práce FSS,
alice.gojova@osu.cz

PROJEKT VEDTYM ORGANIZOVAL KULATÝ STŮL

V rámci projektu „Rozšíření a rozvoj vědeckovýzkumného týmu OU, FSS“ (VEDTYM), reg. č. CZ.1.07/2.3.00/20.0080, se uskutečnil 22. ledna 2013 „Kulatý stůl“ na téma „Sociální vyloučení Romů“. O akci byl z řad odborníků z praxe mimořádný zájem. Účastníci Kulatého stolu se zúčastnili odborné diskuse na téma sociálního vyloučení z pohledu teorie a praxe. Prof. PhDr. Jan Keller, CSc., přednesl úvodní přednášku na téma sociálního vyloučení, poté následovala živá diskuse. Diskusní příspěvky členů

Kulatého stolu se lišily s ohledem na jejich praktické zkušenosti a míry přístupu k teorii integrace a sociálního vyloučení. Projekt je spolufinancován z Evropského sociálního fondu a Státního rozpočtu ČR.

Bc. Monika Hurtíková, DiS.,
Centrum pro podporu projektů FSS,
monika.hurtikova@osu.cz

→ **Kulatý stůl potvrdil mimořádný zájem odborníků o otázku sociálního vyloučení Romů.**

Foto: -Vedtym-

ZKOUMÁNÍ ZÁKOUTÍ SOCIÁLNÍHO PODNIKÁNÍ

Jak to již sám proces Studentské grantové soutěže specifického vysokoškolského výzkumu na OU vyžaduje, uskutečnil se ke konci ledna 2013 na Fakultě sociálních studií veřejný seminář spojený s oponentním řízením projektu „Sociální práce v kontextu sociálního podnikání“.

Projekt byl realizován v průběhu roku 2012 pod vedením Mgr. Věry Malík Holasové, Ph.D., studentkami (Šárkou Ulčákovou, Marcelou Kabeláčovou, Annou Waniovou, Eliškou Lindovskou, Vendulou Gojovou) a studentem (Markem Mikulcem) doktorského a magisterských studijních programů.

Cílem projektu byla snaha porozumět realitě sociálního podnikání v jeho sociální dimenzi a pokusit se identifikovat podoby a činnosti sociální práce v této oblasti. Podnětem k realizaci takto orientovaného

výzkumu je situace, v níž se sociální práce v souvislosti s procesy modernizace společnosti momentálně nachází na rozcestí.

Jedna cesta je lemovaná tradice – listy sociální práce zdůrazňujícími její původní poslání a „čistou etiku“, druhá pak modernisty, jejichž leitmotivem je efektivita, nízké náklady a pojmosloví manažerismu. Najde sociální práce jako profese i věda třetí cestu? Je povahy dobrodružné a vydá se po ní? Realizaci našeho projektu jsme se pokusili alespoň počátek této cesty prozkoumat.

Realizace výzkumu projektu, stejně jako práce se stohy literatury, nám přinesly nejedno potěšení. Přičemž kontakt s praxí sociální práce a sociálního podnikání během sběru kvalitativních dat, a také během aktivních účastí na seminářích a konferencích pořádaných v uplynulém roce k tomuto tématu v České republice nám přinesl nemalo zajímavých objevů a zkušeností.

Abychom své vědomosti a nabyté informace zúročili (ale také měli příležitost získat další znalosti), zavítali jsme a přispěli výstupy projektu na mezinárodních konferencích – „Social Work & Society - Between Private, Public and the State“ pořádaná The International „Social Work & Society“ Academy (TISSA) tentokrát v Bukurešti a „Constructing European Social Welfare and Social Work in the Midst

of Diverse Traditions, Policies and Practices“ pořádaná European Research Institute for Social Work ve finském Kuopiu.

Hlavním výstupem projektu je publikování monografie se zcela prozaickým názvem „Sociální práce v kontextu sociálního podnikání“.

Mgr. Vendula Gojová,
členka realizačního týmu
SG55/ FSS/2012,
vendula.gojova@osu.cz

↑ **Návštěva na farmě pro děti organizace Concordia v Bukurešti (obdoba českých SOS vesniček).**

Foto: Vendula Gojová

← **Jedna z členek realizačního týmu v přednáškovém sále na University of Eastern Finland, Kuopio.**

Foto: Marcela Kabeláčová

ZNEUŽÍVANÁ CHUDOBA

V rámci Dnů o chudobě se v říjnu 2012 uskutečnil v aule naší univerzity seminář Zneužívaná chudoba. Již 7. ročník této akce pořádala Armáda spásy a Charita Ostrava ve spolupráci s Fakultou sociálních studií OU.

Moderátorem akce byl doc. PaedDr. Oldřich Chytil, Ph.D., děkan Fakulty sociálních studií, který uvedl oba přednášející. Doc. Ing. Ilona Švihlíková, Ph.D., ekonomka z katedry politologie a společenských věd Vysoké školy mezinárodních a veřejných vztahů Praha, vystoupila s příspěvkem „Zneužívání chudoby: čísla a fakta“. Vysvětlila v něm, že tzv. absolutní chudoba je stav, kdy nejsou zajištěny základní potřeby jedince. Zatímco chudoba relativní je stavem, kdy životní úroveň jedince je pod průměrnou životní úrovní celé společnosti. Uvedla, že nejohroženějšími skupinami jsou ženy, nezaměstnaní a nepracující důchodci; v rámci složení domácností pak osoby žijící v neúplných rodinách se závislými dětmi, členové rodiny se třemi a více dětmi a domácnosti jednotlivců starších 65 let.

Na konkrétních číslech představila např. ohrožení chudobou nebo sociálním vyloučením, sociální výdaje na hlavu, sociální dávky a jejich strukturu. Dokonce pohovořila i o těch, jimž se tzv. „nechce dělat“. Poradila, co udělat pro to, aby člověk nebyl ohrožen chudobou – nebyť nezaměstnaný, nebyť starý, nebyť nemocný a nemít děti = ovšem s tím, že některé věci se zodpovědností nedají eliminovat, protože nejsou otázkou našeho výběru. „Vyspělost státu se pozná podle toho, jak se umí postarat o své nejslabší,“ uzavřela doc. Švihlíková.

Doc. Ing. Libor Prudký, Ph.D., sociolog z Fakulty humanitních studií

Univerzity Karlovy v Praze, prezentoval příspěvek „Bezdomovectví, bezdomovci a pozitivní deviance“. Otevřel v něm celou řadu znepokojivých otázek, před nimiž společnost zavírá oči – jak je chudoba zneužívána, jaké jsou její druhy, bezdomovectví jako dno chudoby, kdo je ohrožen bezdomovectvím, jaké jsou jeho obecné příčiny a základní zdroje těchto příčin aj.

Doc. Prudký se ve svém příspěvku rovněž snažil najít odpověď na otázku, zda ještě existují možnosti pro nalezení a uplatňování východisek u této dlouhodobé situace. Východiskem je podle Prudkého tzv. pozitivní deviance, napomáhající hodnotám, které „mají být“. Uvedl i konkrétní příklady těchto pozitivních deviací. Podle jeho slov jde především o aktivity, které odmítají hlavní proud představ o tom, co se v současné společnosti považuje za správné. Mluvil v této souvislosti např. o lidech, kteří se nezištně starají o potřebné,

bezmocné a zavržené, jakož i těch, které u všeho nezajímá jen to, co jim to „vynese“, ale zabývají se i věcmi veřejnými, či se dokáží postavit „lumpárně, zlodějně a podvodům“.

„*Že je těchto lidí a institucí menšina? A že jde o nekonečný proces? Nikdy žádná pozitivní deviance se nezačínala rozvíjet směrem k širšímu záběru jinak než z minority. A přesto mnohokrát přerostla právě do většiny. A vždycky, když zapomněla na naplňování uvedených principů, zdegenerovala. Vždycky jde o nekonečnou proces,*“ uzavřel doc. Prudký.

(Pro velké množství příspěvků č. 4/2012 zařazeno až do tohoto čísla.)

Mgr. Hana Jenčová,
redakce Listů Ostravské univerzity,
newsletter@osu.cz

↑ **Aktuálnost tématu semináře potvrdila hojná účast veřejnosti.**

↙ **Ekonomka doc. Ilona Švihlíková ve svém příspěvku zminila mj. i Eurostat: ohrožení chudobou v rámci EU.**

↓ **Sociolog doc. Libor Prudký podrobněji hovořil o „cestách omylu“, jejichž existence chudobu jen zhoršuje.**

Fota: ostrava.caritas.cz

JANÁČKOVO INTOXOUT V GALERII BESEDA

Rušno, horko a téměř nedychatelno bylo v Galerii Beseda 30. ledna 2013 po 17. hodině podvečerní.

V tu dobu galerii totiž úplně zaplnili nejen její pravidelní návštěvníci, ale především příznivci a přátelé Zbyňka Janáčka. Přišli sem strávit příjemný podvečer na vernisáži výstavy Intoxout z jeho děl posledních dvou let (2010/2013). Mezi návštěvníky jste mohli zahlédnout řadu známých osobností z oblasti kultury a společenského u života.

„Zbyněk Janáček je filozofem, který objektivizovanou koncepcí mění zásahem do struktury obrazu na subjektivní koncept s otevřenou možností změn. Vždyť jedinou jistotou, která je dnes neochvějná, je nejistota. Vše ostatní je jisté jen pro konkrétní okamžiky,“ uvádí v katalogu výstavy Jiří Jůza, ředitel Galerie výtvarného umění v Ostravě.

Je nesporné, že „umělecké dílo má stále výsostné postavení. Je nositelem estetického prožitku, filozofického sdělení, apelu, ale také komerčním artiklem, módou nebo pouhou dekorací. ... Zbyněk Janáček

je naštěstí obdařen talentem, vůlí neuhnout, hledat a tvořit, morální a tvůrčí integritou, pracovitostí, vnitřním řádem a jistě řadou dalších vlastností, které spoluvytváří jeho umělecké dílo“, píše Jůza ve zmiňovaném katalogu.

A dále uvádí „optické hemžení, které nedovoluje zraku, aby spočinul, tvary a barvy, odolávající jakémukoliv pokusu o definitivní zachycení, nutí oko a mysl vydat se na cestu do multifokálního prostoru bez kompozičního a perspektivního centra. Znejistění změnou divákova úhlu pozorování střídáním dopadu světla, permutace a progrese působí až tolik dráždivou optickou iritaci. Jsme zneklidnění iluzionistickým efektem a vnímáme povrch obrazu jako celek.“

Každý z návštěvníků postál před Janáčkovými díly kratší či delší dobu. Bylo znát, že většina z nich využila této jedinečné příležitosti nahlédnout na svět očima umělce, v jeho dílech hledala a nalézala střípky svého vlastního života, svých vlastních zkušeností a prožitků. Janáčkoví se podařilo nejen návštěvníky oslovit, ale vést s nimi i dialog prostřednictvím svých grafických opusů.

Výstavu prací Zbyňka Janáčka si zájemci mohli prohlédnout v ostravské Galerii Beseda do 10. března 2013.

Mgr. Hana Jenčová,
newsletter@osu.cz,
tel.: 774 642 229

↳ **Návštěvníci si Janáčkovu díla prohlíželi s velkým zaujetím a mnozí i hodně zblízka.**

↑ **Zbyněk Janáček (vpravo) na vernisáži své výstavy Intoxout v nabitě Galerii Beseda.**

↓ **Mladí muzikanti navodili na vernisáži příjemnou atmosféru a umožnili návštěvníkům svou hudbou rychle „přepnout“ z každodenního stresu na výtvarné umění.**

Fota: Hana Jenčová

CONCORSO MUSICA SACRA ROMA

Velkého úspěchu dosáhla Veronika Holbová, studentka 1. ročníku navazujícího magisterského studia katedry sólového zpěvu Fakulty umění naší univerzity.

Pod pedagogickým vedením MgA. Evy Dřízgové-Jirušové získala 3. místo v soutěži Concorso Musica Sacra Roma.

Jedná se o pěveckou soutěž, která se každoročně koná na podzim v Římě. Mohou se jí zúčastnit ženy i muži do 35 let z celého světa.

Tato soutěž je zaměřena na sakrální hudbu jakéhokoliv období. Letos bylo přihlášeno 100 účastníků. Více informací lze získat na webu: <http://www.concorsomusicasacra.com/lang1/index.html>

-fu-

→ **Veronika Holbová (první zprava) v Římě uspěla.**

Foto: archiv FU

12 / FAKULTA UMĚNÍ

KOUZLA DIGITÁLNÍ ZÁVĚRKY

Fotografie na této straně pro vás vybrali vedoucí katedry intermédií Fakulty umění naší univerzity Mgr. Michal Kalhous, Ph.D., a Mgr. Lukáš Bartl. Autory fotografií jsou Lucia Kuklišová, Markéta Zimová a Matouš Burda.

-red-

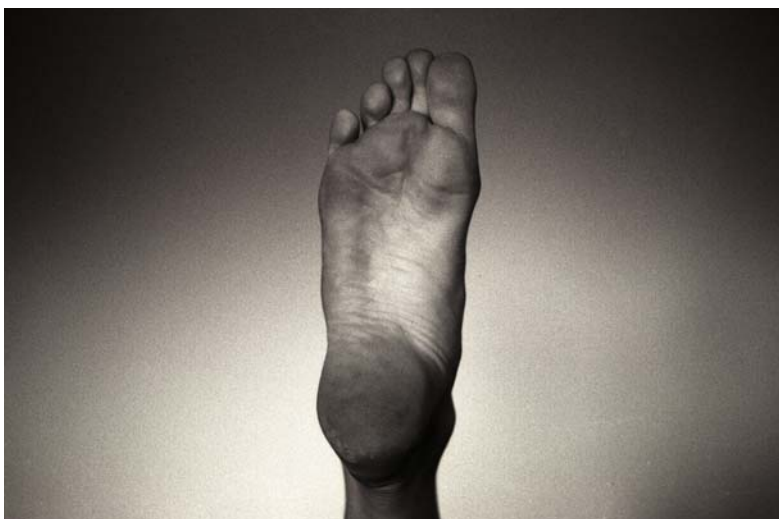
Markéta Zimová
Z cyklu *Anděl now.*

Matouš Burda
(bez názvu)

Lucia Kuklišová
(bez názvu)

SETKÁNÍ S MLADÝMI ADEPTY OPERY

Ve dnech 11.–13. prosince 2012 se na Fakultě umění naší univerzity setkali studenti katedry zpěvu s osobností prof. Karla Drgáče, významného operního režiséra a intendanta s bohatou pedagogickou i interpretační zkušeností.

Mládí tak na akci bylo konfrontováno s vysokou odborností a navíc schopností atraktivní, metodicky zábavné, ale přesto vysoce erudované komunikace. Tématy workshopu bylo vše, co bychom očekávali od operního interpreta od vstupu na jeviště při konkurzu, až po herecký projev v průběhu koncertu či operního představení.

Nad rámec regulérní výuky v malých

pracovních skupinách dostali studenti možnost vyzkoušet své individuální znalosti a potřeby. Zájem o toto dění projevil také pedagogové katedry, a to například prof. Henryka Januszewska-Stańczyk, MgA. Eva Dřízgová-Jirušová, Alžběta Pappová, Tatiana Teslya a další, jejichž aktivní účast byla obohacením celé akce. Vyzdvihnout chci dále přítomnost vedoucího katedry sólového zpěvu Mgr. art. Alexandru Vovka, ArtD.

Všichni přítomní měli příležitost zhlédnout ukázky DVD s tematikou operního patosu v různých režijních pojetích nebo ukážku opavské inscenace opery G. Verdiho La Traviata v režijním nastudování prof. Drgáče.

Setkání provázela příjemná a plodná diskuze k daným tématům.

Frekventanti workshopu také navštívili operní představení Káťa Kabanová Leoše Janáčka v Národním divadle moravskoslezském a v divadelním klubu se pak setkali s představitelkou hlavní role Morenike Fadayomi. Tato pěvkyně s bohatou světovou kariérou velmi mile a ochotně vyprávěla studentům o poslání pěvce, o úskalích i příjemných okolnostech této zajímavé profese.

Pro mě, profesionální korepetitorku opery Slezského divadla, bylo radostným zjištěním, s jakým zájmem se u přítomných tento workshop setkal, a tak nezbyvá než poděkovat iniciátorovi této akce, vedoucímu katedry sólového zpěvu Mgr. art. Alexandru Vovkovi, ArtD., který workshop zorganizoval.

Organizace workshopu by však nebyla možná bez laskavé podpory proděkanky Fakulty umění pro umění, vědu a zahraniční vztahy Mgr. et Mgr. Markéty Koptové, Ph.D., jež se značným způsobem zasloužila o to, že se mnou popisovaná akce mohla na Fakultě umění OU konat. Stejně tak je třeba poděkovat i všem dalším kolegům z katedry zpěvu, bez nichž by tato akce nemohla být realizována.

Opera je svět živý a životaschopný, má v sobě reservoir nejen bavit, ale má i edukační význam, pokud je správně pochopen.

Mgr. Libuše Vondráčková,
Slezské divadlo v Opavě

LEPÍKOVA DÍVKÁ V KRAJINĚ DUHY

Galerie města Třince nabídla v říjnu 2012 výstavu malíře a pedagoga katedry výtvarné výchovy PdF OU doc. Karla Lepíka nazvanou Dívka v krajině duhy.

Karel Lepík, akademický malíř a pedagog katedry výtvarné výchovy Pedagogické fakulty Ostravské univerzity, má za sebou dva výstavně bohaté roky. V roce 2011 zaplnil rozsáhlé síně Muzea Beskyd ve Frydku-Místku a Synagogy v Hranicích na Moravě, v únoru 2012 pak rovněž nemalé prostory Slezskoostravské galerie.

V komorním prostředí Galerie města Třince, v němž tuto výstavu uspořádal Klub přátel výtvarného umění Třinec, představil Karel Lepík výběr svého díla převážně z let 2006–2012, zaměřený téměř výhradně na triádu témat – dívka (žena), krajina, duha. Dle dispozic galerie pak expozici doplnil několika staršími obrazy.

I přes relativní bohatost témat vznikla výrazově soudržná instalace. Téma dívky se objevilo v mnoha silně stylizovaných podobách včetně torza či v pouhých částech těla. Krajiny různých rozměrů, pohybující se na hranici abstrakce, vynikaly čistým řešením a oproštěním od detailu. Typické lepíkovsky transformované geometrické duhy dosazované do různých kontextů barev, doplněné o několik zřetelných motivů, se pak s krajinami přirozeně pojily.

Třinecká výstava byla premiérou pro několik nových děl, mezi něž patřil i obraz Dívka v krajině duhy. Paradoxně

však tento obraz nepojmenoval výstavu. Naopak, koncept a název výstavy inspiroval vznik obrazu, který ovšem, jak by se mohlo beze zhlédnutí díla zdát, nehýří pestrými barvami, ale už z větší vzdálenosti až „mrazí“ převažující studenou modří.

Vernisáž výstavy se stala i radostným setkáním. Karel Lepík totiž v 70. letech několik let vyučoval na třinecké Lidové škole umění a své přátele v Třinci neztratil.

Mgr. Jan Nowak, Ph.D.,
jannowak@email.cz

➤ **Díla akademického malíře Karla Lepíka si už našla své věrné příznivce.**

➤ **Dívka v krajině duhy.**
Fota: Mgr. Jan Bocek

„NA JEDNOM Z PRAHŮ HORIZONTŮ“

Výňatek z úvodního slova k vernisáži výstavy Artperitiv X (Ivo Chovanec se studenty 2002–2012), konané dne 12. prosince 2012 v galerii Student Pedagogické fakulty naší univerzity.

...dostalo se mi cti zahájit výstavu ARTPERITIV X – expozici, v níž jsou prezentována autorská umělecká díla doc. Ivo Chovance, akademického sochaře, člena katedry výtvarné výchovy PdF Ostravské univerzity, a jeho studentů z oborů Výtvarná výchova se zaměřením na vzdělávání a Učitelství výtvarné výchovy na střední škole, základní umělecké škole nebo na základní škole, kteří se v jednotlivých semestrálních programech předmětů

z oblasti prostorové tvorby (Sochařství, Keramika, Modelování, Konstruování a tvarování, Přírodní materiály, Kurz výtvarných aktivit v přírodě, Ateliérová tvorba – sochařství 1–3 aj.) dílčím způsobem připravují na svoji budoucí učitelskou profesi.

Expozice artefaktů studentů jsou dokladem toho, že vzdělávací strategie, jaké doc. Chovanec volí k rozvoji tvůrčích vizuálních způsobilostí studujících, kladou důraz na jedinečnost myšlenkových konstrukcí, na strukturaci intuitivních vhledů tvůrců posílených teoretickým vzděláním. V tomto pojetí vzdělávací cesty studenti pronikají k nejrůznějším obsahům sebepoznání a k principům umělecké tvorby

zejména 20. století. Důraz je kladen na provázanost konceptuální tvorby s různou artikulací materiálu.

Vznikají objekty vystupující nad viditelnou realitu. Myšlenky autorů jsou zakódovány do nejrůznějších podob vizuálních kompozic. Myšlenkové konstrukce kladou požadavky na hloubku invence studujících. Ti mají možnost užívat vzájemných myšlenkových asociací. Jejich vizuální kódování je jedinečné. Zviditelňování neviditelného si žádá vnímatele-autora a ostatní příjemce, kteří dovedou vizuální sdělení číst do vrstev skrytých – latentních – neviditelných.

Neměla jsem možnost nahlédnout do tvůrčích výtvarných a výtvarně-pedagogických dilemat a osudů, které se odvíjely v procesech vzniku artefaktů. Vím málo o rozpacích či jistotách, o startech a pádech, o bloudění či záchytných bodech v nekonečném hledání tvůrčí pravdy studentů a jejich učitele, tj. pravdy o sobě, o těch druhých v jejich společném kruhu, o jejich místě v kultuře, přírodě, o jejich součinnosti v životě, v profesionální práci s druhými lidmi, v přípravě na ni.

Spojující aspektů výstavy přesto spatřuji mnoho, včetně tematického zaměření vizuálních úkolů, které jsou studentům zadávány. Semestrální projekty mají metaforicky formulovaná zadání. Hovoří literárním, poetickým i filozofickým jazykem. Nestačí z nich pochopit pouze viditelnou vrstvu významů. Student se musí ponořit do skrytých vrstev obsahu, aby úkol zvládl.

Obsahové pojetí výuky docenta Chovance si žádá vyzrálé oborové dispozice studujících. Cestou, kterou ve výuce absolvují, mají možnost gradovat ve vztahu ke všemu ostatnímu, co ve vnitřním prostředí

studenta potřebuje zrát, rozvíjet se, neustále oscilovat mezi podprahovým a uvědomovaným, mezi nepoučeným autentickým zřením a vzdělaností studenta, ke kterému má vysoká škola bezpochybně dopomáhat.

Právě ona by měla střežit hranice podmínek, které už v péči o studenty katedra výtvarné výchovy nemůže překročit. Student výtvarného oboru musí v tvůrčím myšlení vycházet z autentických zdrojů. Nesmí kopírovat cizí myšlenkové obsahy, vizuální znaky a jejich kompozice v tvůrčích promluvách. Jeho profesionalita se mimo jiné rodí z jeho vnitřního zření a z celoživotní vzdělanosti, ke které dospěl.

Učitelem výtvarného oboru se nemůže stát na základě obecných teoretických poučení o výtvarné či pedagogické tvorbě. Klíčovým principem se stává jeho výtvarná neverbální i verbální zkušenost, pregnantní tvůrčí výtvarné a speciální oborové psychodidaktické myšlení, praktické i teoretické znalosti proměňované v sociálních praktických i teoretických kontextech ve vztahu k ostatním studijním a životním obsahům, kterými prochází.

PhDr. Danuše Sztablová, Ph.D.,
katedra výtvarné výchovy PdF
danuse.sztablova@osu.cz

Z vernisáže výstavy děl akademického sochaře doc. Iva Chovance a studentů.

Fota: Mgr. Jiří Pometlo

TĚŠÍ MNE, ŽE JSOU STUDENTI AKTIVNÍ

Rozhovor s doc. MUDr. Jaroslavem Horáčkem, CSc.,
děkanem Lékařské fakulty OU

(1980–dosud) znalec z oboru zdravotnictví, odvětví – patologická anatomie, Krajský soud Ostrava. Člen: (1994–) odborných společností JEP (patologická anatomie, soudní lékařství, pneumologie a fiseologie), České sekce International Academy of Pathology, člen Sternbergovy společnosti patologů, Spolků lékařů v Ostravě; (1996–) garant systému celoživotního vzdělávání v certifikovaném kurzu Cytotechnologie MZ ČR, (2002–) oborové komise pro doktorské studium LF UP v Olomouci pro patologickou anatomii a soudní lékařství; (2003–) výboru Společnosti klinické cytologie ČLS JEP.

Jako kandidát na děkana LF jste představil akademické obci svůj volební program, jaké byly jeho hlavní myšlenky?

Bylo nutné vzít v potaz historický vývoj fakulty, která nejprve vznikla jako fakulta zdravotně sociální, později byla transformována na fakultu zdravotnických studií, aby nakonec na těchto základech po mnohaletém úsilí vznikla fakulta lékařská. Mým cílem je transformace fakulty na plnohodnotnou fakultu lékařskou jak v oboru všeobecného lékařství, tak i v celém spektru kvalitních a žádaných nelékařských zdravotnických oborů.

O jaké faktory se budete při realizaci svého programu opírat?

Velmi pozitivně hodnotím ochotu významné části akademického sboru podpořit nelehkou transformaci fakulty zdravotnických studií na lékařskou fakultu. Kvalita a úsilí vyučujících zejména teoretických oborů umožnily úspěšně absolvovat testy dvou kontrolních zpráv pro Akreditační komisi a následně zahájit výuku všeobecného lékařství. K dalším významným faktorům řadím nadstandardní podporu města Ostravy, a to i finanční. Jisté rezervy spatřuji v oblasti personální a následném rozvíjení vědecké činnosti.

Jaké jsou hlavní cíle LF pro období 2012-2016?

Především úspěšně projít reakreditační program všeobecného lékařství, dále v maximální míře udržet kvalitní nelékařské studijní programy. Soustředíme se na vybudování plnohodnotné struktury akademických a vědeckých pracovníků LF s klíčovými úvazky na OU a kontrolovatelnými úkoly. Dále zajistit nezbytné finanční zdroje a pokračovat v dobudování prostorových a materiálních kapacit fakulty. Ve spektru naší pozornosti je intenzivní rozšiřování spolupráce s Fakultní nemocnicí Ostrava a v tomto kontextu se připravit na vznik univerzitních nemocnic.

Jak chcete těchto cílů dosáhnout?

Ve spolupráci s katedrami a ústavu

fakulty definovat jejich klíčové úkoly na jednotlivá plánovací období a v tomto kontextu změnit systém rozdělování rozpočtu LF tak, aby tyto úkoly reflektoval. Bezpodmínečně pak posílit pedagogický sbor přijetím minimálně pěti profesorů nebo docentů do hlavního pracovního poměru, u nichž bude reálný předpoklad aktivní vědecké činnosti. Budeme podporovat aktivity kateder, týkajících se celoživotního vzdělávání. Rovněž budeme podporovat a podle možností i rozšiřovat činnost zahraničních detašovaných pracovišť s programy LF. Zahájíme intenzivní přípravu na vytvoření společných výzkumných pracovišť s Přírodovědeckou fakultou OU v oblasti Life Science.

Kladete důraz na kvalitu personálního obsazení fakulty a s tím související výkonnost ...

Fakulty se budou do budoucna hodnotit podle výkonnosti v oblasti pedagogické, vědecko-výzkumné, grantové aj. Na základě hlavních úkolů, které nám stanovuje vedení univerzity, jsou LF a fakulta přírodovědecká fakultami, které mají vytvářet základní pilíř, kde se bude provádět hodnocení výkonnosti. Museli jsme vytipovat určité oblasti, ve kterých se chceme dále profilovat ve vědecko-výzkumné, vzdělávací a mezinárodní činnosti. Tyto tři hlavní úkoly jsou tzv. strategické profily, které budou přenášeny z fakulty (tzv. U-mapy) na jednotlivé ústavy a katedry. V současné době zahájíme pohovory s jednotlivými vedoucími pracovníky, aby nám řekli, v jakém rozsahu jsou schopni tyto úkoly plnit.

Co je to Roční plán akademického a vědeckého pracovníka?

Je to určitý plán, podle kterého sám bude vědět, jak plní úkoly, které po něm fakulta vyžaduje. Takže bude přesný přehled např. o tom, kolik napsal v rámci svého úvazku publikací, kolik udělal grantů, jak se podílel na pedagogické činnosti. Samotný formulář se skládá z výkonových ukazatelů tzv. tvrdých (např. publikace, práce se studenty, prezentace, projekty, působení v zahraničí apod.) a z výkonových ukazatelů tzv. měkkých

(členství v radách a výborech vědeckých konferencí, organizační práce, spolupráce se zahraničím, tvorba skript apod.).

Práce na LF tedy klade na vyučující velké nároky?

To bezesporu! Pokud přednášející chtějí být skutečně dobře orientovaní a ovládat obory, které vyučují, musí zároveň dělat praktickou medicínu, jinými slovy musí pracovat v nemocnici, kde mají samozřejmě také své úkoly. Je to pro ně určitá zátěž, protože musí dělat atestace, odborné zkoušky, aby dosáhli požadovaného zdravotnického vzdělání a současně splňovali podmínky vzdělání školského. Lékařská fakulta spadá pod ministerstvo školství i ministerstvo zdravotnictví, čímž jsou jasně definovány nároky na odbornou erudici.

Jaké úkoly jste si stanovil, když jste se ujal řízení LF?

Nejdřív bylo nutné nastavit řídicí strukturu; zredukoval jsem počet proděkanů, z pěti proděkanů máme tři. Důraz kladu na prohloubení spolupráce s vedením univerzity. Dále bylo nezbytné analyzovat optimální vlastní struktury odborných pracovišť (ústavy, katedry, kliniky, oddělení apod.) a pak nastavit systémy práce s jednotlivými katedrami, s definováním kvality struktury výkonů. Stanovit určitý nový systém práce a připravit nový organizační řád. Zavést pravidelné měsíční porady s vedením kateder i pravidelná hodnocení kateder. Pro Akademický senát LF bylo úkolem změnit jeho volební a jednací řád, aby byl v souladu se zákonem, nastavit pravidelný režim jeho jednání a jeho stabilního programu. Důležitým úkolem pro mne bylo upevnění vztahů s FNO s důslednou organizací výuky v nemocnici a docílení pravidelné vzájemné komunikace.

Před výběrem proděkanů jste oslovil kandidáty na tuto funkci.

Úkoly, které musí LF plnit, přenáší děkan na své proděkany. Požádal jsem kandidáty, aby byli tak laskaví a ve svých koncepcích v oblasti vědy a výzkumu, pedagogické činnosti a zahraničních aktivit mi odpověděli na tři otázky. První otázka byla, jak zvýšit publikační a výzkumnou aktivitu jednotlivých ústavů (kateder). Druhá otázka zněla, jak zlepšit zapojení pracovníků jednotlivých pracovišť do výzkumných týmů v rámci ČR a EU. Poslední otázka byla, jak zajistit propojení výzkumné a publikační aktivity mezi LF a FNO.

Mými spolupracovníky se tak stali: Mgr. Ivona Závadská, Ph.D., proděkanka pro studium a celoživotní vzdělávání, dále prof. MUDr. Roman Hájek, CSc., proděkan pro vědu a výzkum, a také doc. PhDr. Darja Jarošová, Ph.D., proděkanka pro zahraniční vztahy. Proděkani si poté zodpovědným způsobem stanovili v rámci své činnosti koncepcí dalšího rozvoje. Předložili je na kolegiu děkana, byly schváleny a teď je naplňují. → str. 16

↑
Děkan LF
doc. MUDr. Jaroslav Horáček, CSc.,
s hejtmanem Moravskoslezského kraje Miroslavem Novákem.

Jasně a zřetelně zdůrazňujete nutnost spolupráce LF a Fakultní nemocnice Ostrava.

Lékařská fakulta má produkovat kvalitní absolventy, což by nebylo možné bez opory v kvalitním klinickém zázemí, jaké může nabídnout pouze fakultní nemocnice se svou materiální základnou. Tato symbióza je zárukou perspektivního vývoje medicínských oborů v tom nejlepším slova smyslu. Za pedagogickou a vědecko-výzkumnou činnost odpovídá v rámci fakulty děkan, v rámci nemocnice odpovídá za zdravotnickou a diagnostickou činnost její ředitel. Máme vytvořenou smlouvu o spolupráci mezi LF a FNO, v níž je mj. uvedeno, že fakultní nemocnice je velmi důležitý partner LF při společném budování kvalitního oboru všeobecného lékařství.

Vzájemná informovanost bude zřejmě sehrávat důležitou roli?

Zcela určitě. Děkan fakulty bude pravidelně navštěvovat sbory přednostů a primářů, ředitel FNO

bude zase pravidelně navštěvovat kolegia děkana LF.

Projednávají jsou otázky výuky všeobecného lékařství na klinikách, otázky prostorového zajištění určitého komfortu studentů a další. S uspokojením konstatují, že nemocnice vychází LF vstříc.

Mají studenti LF k dispozici odbornou literaturu?

Přestože fond literatury pro LF v Univerzitní knihovně OU a samotná knihovna LF teprve vznikají (fakulta je ještě mladá), studenti s odbornou literaturou problém nemají. FNO funguje dlouho a má vlastní lékařskou knihovnu, v níž jsou cenné věci. Je velmi dobře vybavena literaturou, ze které mohou studenti čerpat. Mohou tam do těch knih nahlédnout, udělat si výpisky, něco si okopírovat z odborných časopisů. V lékařské knihovně FNO je také poměrně vysoká koncentrace špičkových zahraničních časopisů, které jsou využívány i pro výuku a hlavně potom pro další rozvoj znalostí v medicíně. Záleží samozřejmě

na zájmu studentů samotných, nakolik budou tyto možnosti využívat.

Absolvoval jste první setkání se sborem přednostů a primářů. O čem jste informoval?

Sdílel jsem přednostům a primářům, že jsme připravili zkvalitnění důležitých předpisů LF – byl zpracován Statut LF, Jednací a volební řád, dále Organizační řád a z toho vyplývající systemizace pracovníků. Informoval jsem je o tom, že hlavní úkolem je reakreditace LF v horizontu půldruhého roku. Dále jsem uvedl, že LF si je skutečnosti, že FNO je velmi silnou organizací, vědoma, a že uděláme vše pro zvyšování důvěry a rozšíření spolupráce s tímto nejdůležitějším partnerem.

Zatím jsme nehovořili o studentech. Je zřejmé, že kvalitu jejich výuky nepodceňujete ani v nejmenším.

Je přáním mým a celého pedagogického sboru, aby si naše Lékařská fakulta získala jméno kvalitními absolventy. Všechny ty důležité činnosti (vědecko-výzkumná, vázaná na granty, publikace aj.) nesmí zastínit činnost pedagogickou, a to zdůrazňuji, velmi kvalitní! Studenti, pokud jsou vzdělávání na vysoké úrovni, dělají, jak jsem už řekl, určité renomé LF. I proto jsme se zřejmě v hlasování České studentské unie stali Fakultou roku 2012/2013 v oboru lékařství a farmacie veřejných vysokých škol.

Zapojujete studenty do vědecké činnosti?

Samozřejmě! Účastní se také vědecké činnosti, vyplývající ze Studentské grantové studie (SGS). Ve Studentské grantové soutěži pro rok 2013 bylo posouzeno celkem 27 podaných projektů. V první fázi prošlo 19 projektů, o dalších projektech budeme dále uvažovat podle finanční situace.

Jaký dopad má na LF negativní demografický vývoj?

Počty studentů vlastně kopírují demografický vývoj. Proto dochází k poklesu počtu studentů také na naší LF. Nemůžeme tuto skutečnost ignorovat, bude jí nutné sladit s personální politikou. Některé obory bude třeba omezit. A některé obory naopak bude třeba dále rozvinout. Klíčem bude, aby byl o dané obory zájem na trhu práce. Ale jsou třeba některé obory, o které zájem není, ale my je chceme udržet; pak je musíme dotovat ze zisku jiných oborů. Úzce spolupracujeme s VŠB-TUO, kde vyučujeme obor biomedicínský technik, nebo výuku biomedicíny (obor na hranici mezi lékařstvím a technikou); tito lidé musí mít způsobnost k výkonu zdravotnického povolání. Do budoucna bychom chtěli ve spolupráci s VŠB-TUO zaměřit profil LF právě i do oblasti biomedicíny. V České

republice spolupráci s technickou univerzitou jiná LF nemá.

K čemu ještě upíráte svou pozornost?

Musíme sledovat více věcí současně, jednak kvalitu a narůstání vědy a výzkumu, ale také kontinuální kvalitu pedagogické činnosti; no a potom samozřejmě zajišťovat i postgraduální celoživotní vzdělávání. Postupně se připravujeme na výuku v anglickém jazyce, italsky už učíme v Luganu. Máme i zahraniční studenty, kteří za studium platí. Samozřejmě pak očekávají adekvátní kvalitu výuky. Ale nejen prací (studiem) živ je člověk. Těší mne, že sami studenti lékařských i nelékařských oborů jsou aktivní i ve společenské sféře, což dokázali tím, že byli schopni zorganizovat například První ples LF.

Na závěr jedna osobní otázka: Pane děkane, prozradíte návod, jak si udržet fyzickou i duševní kondici i ve vyšším věku?

Žádná kouzla v tom nejsou. Narodil jsem se v Krkonoších, od dětství jsem díky tomu musel zvládat přírodní překážky, které tamní příroda klade člověku do cesty, pohybem. Tělesná aktivita tříbí duševní pochody, a tyto návyky mi zůstaly do dneška. Zdraví člověka je do jisté míry závislé na jeho aktivním přístupu k životu. A život – to je přece pohyb!

Ptala se: **Mgr. Hana Jenčová,**
newsletter@osu.cz,
tel.: 774 642 229

↖
**Děkan Lékařské fakulty
doc. MUDr. Jaroslav Horáček, CSc.,
s Mgr. Ivonou Závackou, Ph.D.,
proděkanou pro studium
a celoživotní vzdělávání LF**

↑
**Děkan Lékařské fakulty
doc. MUDr. Jaroslav Horáček, CSc.,
s doc. PhDr. Darjou Jarošovou,
Ph.D., proděkanou pro zahraniční
vztahy LF
a Mgr. Ivonou Závackou, Ph.D.,
proděkanou pro studium
a celoživotní vzdělávání LF**

Fota: Petr Piechowicz

INAUGURAČNÍ PROJEV DĚKANA LF DOC. JAROSLAVA HORÁČKA

Magnificentia vestra, spectabiles, honorabiles, cives academici, hospites nostri.

V úvodu svého inauguračního projevu bych chtěl **poděkovat** bývalému vedení lékařské fakulty za práci spojenou s transformací Zdravotně-sociální fakulty ve Fakultu zdravotnických studií a posléze ve Fakultu lékařskou. Dále děkuji akademickému senátu fakulty za snahu spojenou

s uskutečňováním změn v organizaci a řízení fakulty. Poděkování patří také lékařským fakultám v ČR a na Slovensku, které pomohly posílit a zkvalitnit personální obsazení naší fakulty. Děkuji vedení města, zvláště primátoru Petru Kainarovi a hejtmánovi kraje Jaroslavu Palasovi, za významnou materiální podporu.

Rozvoj a realizace LF by nebyla možná bez **spolupráce s Fakultní nemocnicí** a s ředitelem této nemocnice MUDr. Svatoplukem Němečkem a s jeho vedoucími spolupracovníky a taktéž bez výrazné pomoci vedení Ostravské univerzity a děkanátů jednotlivých fakult. Lvi podíl na realizaci LF má rektor naší university prof. Jiří Močkoř. Bývalému vedení LF děkuji za vše dobré se snahou vyvarovat se chyb v jejím vývoji.

Zaměřím-li svá dnešní slova k budoucímu rozvoji fakulty, musím učinit několik poznámek k jejímu **vývoji v letech 1993 až 1999**, kdy řídil fakultu ještě zdravotně-sociální děkan doc. Jaroslav Šimíček se sídlem na ulici Fráni Šrámka, kde začínalo tenkrát studovat pouze 77 studentů.

Již tehdy byl zřejmý **dynamický vývoj fakulty**, kdy během 10 let došlo k nárůstu studentů na 756 a v roce 2006 více než 1000 studentů. Ukázala se životaschopnost bakalářských a magisterských programů se zahájením postgraduálního vzdělávání a doktorského studijního programu.

Po dobu **mého děkanování v letech 1999 až 2005**, kdy došlo k přesídlení ZSF do areálu Zábřeh, se ukázaly větší možnosti pro další rozvoj

nelékařských oborů a rekonstrukce, které v areálu proběhly a umožnily dalším děkanům, doc. Jaroslavu Slanému a doc. Arnoštu Martínkovi, dále rozvíjet zdravotnické vysoké školství podle dlouhodobé koncepce pana rektora prof. Jiřího Močkoře a zahájit smysluplné kroky k přípravě Lékařské fakulty, což se po náročných jednáních podařilo.

Lékařská fakulta naší univerzity **existuje pouze 3 roky** a jako každý nový a časem a zkušenostmi neprověřený systém může být (na rozdíl od svých stabilních vzorů) snadno vychýlena a ovlivněna ve svém vývoji. Toto ovlivnění může být jak vysoce inspirující a prospěšné pro plnohodnotné zařazení do sítě tradičních lékařských fakult, ale také poškozující metodami řízení, které jsou pro standardní lékařskou fakultu nepřijatelné a ohrožují její samotnou existenci.

Mým cílem je směřovat fakultu k její transformaci zahrnující jak obor všeobecného lékařství, tak i celé spektrum kvalitních a žádaných nelékařských zdravotnických oborů. Toto je třeba si uvědomit a nastavit základní pravidla v budování personálního, materiálního a vědeckého zázemí srovnatelného s jinými lékařskými fakultami a akceptovatelného akreditační komisí.

Třeba posoudit naše silné a slabé stránky, podpořit nelehkou transformaci vědeckého zaměření pracoviště, požadavky na většinu vyučujících a projít základními testy kontrolních zpráv pro akreditační komisí.

Určitá neujasněnost vědeckého zaměření fakulty souvisí s nedostatečným nárůstem vědecké, publikační a grantové činnosti. Za vnější ohrožení považují především neustále klesající limit počtu financovaných studentů.

Základní cíle pro následující období jsou: Úspěšně projít reakreditační program Všeobecného lékařství. V maximální míře udržet kvalitní nelékařské studijní programy. Vybudovat stabilní a plnohodnotnou strukturu akademických a vědeckých pracovníků fakulty s klíčovým úvazkem na OU. Zajistit dobudování prostorových a materiálních kapacit fakulty. Průběžně rozšiřovat spolupráci s FNO a připravit se na vznik univerzitních nemocnic a podílet se na transformaci naší FNO na nemocnici univerzitní. Pro rozvoj lékařské fakulty využít možnosti spojené s integrací ostravských univerzit. Jako děkan LF se budu snažit vytvořit co nejpříznivější studijní podmínky pro naši mladou generaci, včetně možnosti zahraničních pobytů.

Vážení přátelé, milý studenti, **pevně věřím**, že uvedené kroky umožní dovést naši fakultu na rozvojovou trajektorii vedoucí k plnohodnotné a uznávané lékařské fakultě. Je třeba vybudovat **seriózní základy**, na kterých můžeme dlouhodobě stavět. Do tohoto náročného úkolu **si všichni přejme** hodně zdraví, optimismus a snažme se naši společnost kultivovat a vytvářet láskyplné akademické prostředí.

(Projev byl přednesen 30. listopadu 2012.)

STUDENTI LÉKAŘSKOU FAKULTOU OPRAVDU ŽIJÍ

Rozhovor s prof. MUDr. PhDr. Janou Mačákovou, CSc.

→ **Působí na:**

Lékařské fakultě OU, katedře fyziologie a patofyziologie.

→ **Vzdělání:**

Lékařská fakulta Univerzity Palackého (UP) – všeobecné lékařství (1966), Filozofická fakulta UP – psychologie (1981).

→ **Publikační činnost:**

autorka či spoluautorka 160 odborných vědeckých publikací s tématem vlivu látek na krátkodobou paměť a učení, autorka či spoluautorka 4 učebních textů.

→ **Akademické funkce:**

předsedkyně Akademického senátu (AS) LF UP (1990–1991), předsedkyně AS UP (1990–1992), prorektorka UP (1992–1994), děkanka LF UP (1994–2000), rektorka UP (2000–2006), proděkanka LF OU (1.10.2010–31.10.2012).

18 / LÉKAŘSKÁ FAKULTA

Paní profesorko, proč jste se rozhodla pár let po absolutoriu medicíny studovat psychologii?

To byla taková složitá situace. Po promoci jsem nastoupila na ústav patologické fyziologie jako interní aspirant a zapojila jsem se do výzkumu vlivu různých látek na krátkodobou paměť a učení. Interní aspirantura byla jistou obdobou nynějšího doktorského studia, předpokládalo se, že do tří let obhájím kandidátskou práci. Po roce jsem mohla přejít na místo asistenta a pokračovala jsem jako externí aspirant.

Jenomže přišel rok 1968, posléze normalizace, mohla jsem sice na fakultě zůstat, ale dlouhou dobu bez možnosti jakéhokoliv postupu. Obhájit kandidátskou práci jsem mohla až v roce 1981. Dělalí jsme výzkum zaměřený na učení a objevil se nápad, že bychom mohli potřebovat psychologa. A protože nebyl k dispozici, tak mi navrhli kolegové, ať to zkusím vystudovat, a překvapivě, přesto, že jsem nic jiného nemohla, tak ke studiu psychologie mě přijali. Takže to byl ten hlavní důvod. Ale bylo to zajímavé studium, zajímavé doplnění medicíny určitě.

Byla jste také členkou řady významných organizací a rad, zastupitelkou města Olomouce i kraje, členkou řady dalších výborů. Máte nějaký recept, jak zvládnout tolik věcí najednou bez „ztráty kytičky“?

Já nevim, jestli to bylo bez ztráty kytičky, ale hlavně šlo o to, že v těchto funkcích jsem byla až po roce 1990, kdy oba synové už byli ve věku, kdy nepotřebovali tolik mateřské péče a dalo se to nějak skloubit, velmi mi pomáhal manžel a obě babičky. Do roku 1989 jsem sice mohla zůstat na fakultě, mohla jsem učit a podílet se na výzkumu, ale nic dalšího, a protože jsem působila na preklinickém oboru, tedy bez služeb a s delší dovolenou, mohla jsem se věnovat především rodině.

A byla jste také rektorkou Univerzity Palackého. Jak jste se dívala později na snahu založit Lékařskou fakultu v Ostravě?

V době, kdy jsem byla rektorkou, tak tady, na Ostravské univerzitě, byly ty snahy trochu utlumeny. Výraznější byly v době předtím, kdy jsem byla děkankou Lékařské fakulty. Tehdy tedy musím upřímně přiznat, že jsem příliš nebyla pro, zejména proto, že tehdy existovala snaha to pojmenovat jinak. Tedy tak, že v Olomouci by byly teoretické obory a v Ostravě obory klinické. My jsme měli v Olomouci tehdy obavu z té odpovědnosti za další vzdělávání na klinikách v Ostravě, kterou bychom nemohli příliš ovlivňovat, to za prvé. A za druhé, ten způsob, jakým se to zakládalo, byl takový ne úplně šťastný, byl tam příliš velký tlak seshora, z ministerstva školství.

Na Lékařské fakultě OU působíte již několik let, od roku 2010 přímo, ale už před tím jste se podílela právě na přípravách akreditace studijního programu všeobecného lékařství a údajně jste se kvůli tomu dostala i do konfliktu se svými kolegy v Olomouci. Nelitovala jste někdy, že jste věnovala tolik úsilí pomoci založení Lékařské fakulty?

Ne, určitě jsem nelitovala. To bylo v době, kdy už jsem byla dva roky mimo akademické funkce v Olomouci, vypadalo to, že Olomouc už tolik nestojí o zkušenosti, které jsem získala. Právě tehdy přišla nabídka od pana rektora Močkoře. Připadalo mi velmi zajímavé stát při zrodu nové fakulty, protože nová lékařská fakulta tady velmi dlouho nevznikla, a také proto, že v Ostravě velmi dobře fungovala Fakulta zdravotních studií s řadou zdravotnických nelékařských studijních programů, na kterých bylo možné stavět a Fakultní nemocnice v Ostravě má výborný potenciál pro výuku mediků. Ten konflikt byl nepříjemný, už bych se k tomu nerada vracela. Ke konfliktu došlo jenom s některými kolegy, a to už v roce 2009. Příjemné to nebylo, ale situace se už poněkud uklidnila.

Co bude třeba udělat pro udržení akreditace všeobecného lékařství?

Z praktického hlediska je to příprava celého nového akreditačního spisu, což bude velmi náročné. Ale myslím si, že právě ta příprava může posloužit k tomu využít zkušenosti, které se tu za ty tři roky podařilo získat v teoretických a preklinických oborech. A možná i mírně upravit sylaby těchto oborů, ale hlavně se musí dobře připravit výuka klinická.

Bude a je potřeba co nejlepší spolupráce s Fakultní nemocnicí, protože tam bude to hlavní gro výuky pro klinické obory. Výuka mediků na klinikách již začala v tomto akademickém roce, podle mého názoru by bylo třeba, aby se výuce na klinikách někdo s bohatšími zkušenostmi s výukou mediků intenzivně věnoval.

Na všech lékařských fakultách v ČR jsou samostatní proděkané, kteří se věnují výuce všeobecného lékařství, obvykle bývají dva, jeden pro výuku v prvních třech ročnících a druhý pro klinickou část výuky. Je to proto, že všeobecné lékařství nemá jednu zastřešující katedru, jako např. studijní programy zaměřené na chemii, fyziku apod. Na výuce všeobecného lékařství se podílí řada samostatných teoretických, preklinických a klinických pracovišť a jejich výuku je třeba koordinovat tak, aby docházelo k provázání jednotlivých předmětů.

Současně je potřeba zvýšit publikační aktivitu, výzkumnou činnost, zapojení do grantů, mezinárodní spolupráci. Ono to určitě bude nějakou dobu trvat, než ostravská Lékařská fakulta dosáhne podobných, nebo

stejných kvalit jako jiné lékařské fakulty, většinou to trvá pět, deset let, než se nová fakulta dotáhne na ty standardní. Velikou výhodou je, že tady byla velmi dobrá fakulta zdravotní, na kterou se dalo navázat, ale přece jenom to zapojení do výzkumu a publikačních aktivit bylo menší.

Jste členkou Rady vysokých škol, jaké jsou vlastně novinky v té oblasti celorepublikového dění v oblasti vysokého školství. V čem konkrétně spočívá vaše práce a v jaké pracovní komisi jste?

Jsem v pracovní komisi pro strategii a rozvoj a neaktuálnější teď je příprava novely zákona o vysokých školách. To nabralo na obrátkách tak výrazně, že teď chodí jeden materiál za druhým, a předpokládá se, že by měla jít novela zákona v paragrafovém znění velmi brzy do vlády. Takže se pokusím se zkušenostmi, které mám, nějaké připomínky uplatnit a ráda bych současně znala i stanoviska akademického senátu, a pokud možno i širší akademické obce na naší fakultě. Informace z jednání pravidelně předávám Akademickému senátu LF.

Co je podle vašeho názoru stěžejní v tom zákoně, co bude nejlépe zajímat studenty?

V té novele zákona o vysokých školách je několik takových věcí. Jednak je to změna způsobů akreditací. Po všech těch debatách, které byly, je navrhována institucionální akreditace, to znamená, že akreditaci by získala VŠ a získala by ji pro oblast vzdělávání, tzn. např. pro zdravotnické obory.

Pracovní skupině Zdravotnictví, která připravovala základní podklady v rámci projektu Q-RAM (kvalifikační rámec terciárního vzdělávání) a kterou jsem vedla, se podařilo vyčlenit zvlášť všeobecné lékařství, takže tam by neměl být snad velký problém, ale problémem mohou být zdravotnické obory, pokud by zůstaly jako jedna široká oblast vzdělávání. To možná bude vyvolávat komplikace, pokud opravdu to bude akreditace udělovaná pro celou tu oblast, protože řada vysokých škol nebo i fakult, a dokonce soukromých škol má tyto zdravotnické obory a určitě nebudou schopni pokrýt celé to široké spektrum.

No a druhou oblastí jsou debaty o upravení kompetencí, akademický senát, správní rada, rektor, kde se to postupně vyvažuje do podoby, která by mohla být přijatelná pro vysoké školy. Třetí takovou velkou oblastí a velkou změnou je habilitační a profesorské řízení. I zde postupně při projednávání dochází k výrazným posunům od původních představ. Cílem těchto úprav je mimo jiné usnadnit působení zahraničních odborníků na vysokých školách.

V šedesátých letech jste snad dělali i výzkumy vlivu účinku LSD na proces učení. Víme o vás, že

jste posléze i byla, nebo se podepsala pod požadavek na legalizaci konopí pro léčebné účely.

Já bych to jenom opravila, LSD jsme nedělali, to byl tehdy výzkum, který dělali psychiatři v Olomouci a účastnili se jej studenti. My jsme měli možnost studovat vliv THC (tetrahydrocannabinolu) na krátkodobou paměť a učení u zdravých dobrovolníků. Tam jsme tehdy žádný výrazný vliv neprokázali, ale už tehdy začala moje spolupráce s (nyní) profesorem Lumírem Hanušem, který se na tomto výzkumu velmi významně dál podílí.

Zapojila jsem se do akce „Konopí je lék“ a podepsala petici pro umožnění využití účinků látek z konopí pro léčebné účely. O možnosti využití těchto látek pro léčebné účely se velmi dlouho diskutovalo a zákon se připravoval, ale nějak se jej pořad nedařilo schválit (*pozn. byl schválen až 5.12.2012 Poslaneckou sněmovnou ČR*). Pozitivní účinky pro léčbu některých nemocí, nebo alespoň potlačení nepříjemných projevů nemocí, prokazoval mimo jiné právě prof. Lumír Hanuš.

Je nějaký rozdíl mezi studenty LF UP v Olomouci a mezi těmi se kterými se setkáváte na LF naší univerzity?

Na LF naší univerzity se nesetkávám jen s mediky. Fakulta má celou řadu zdravotnických studijních programů, které dlouhodobě rozvíjí, a tito studenti tvoří v současné době většinu studentské části akademické obce fakulty. Od svého nástupu na fakultu se podílím na jejich výuce. Na LF UP už jsou jen studenti všeobecného a zubního lékařství, takže tady příliš srovnávat nemohu.

Nějaký úplně zásadní rozdíl asi nebude, ale řekla bych, že tady jsou studenti taková motivovanější. Hlavně ten ročník mediků, který je teď už ve třetím ročníku, to znamená ten první, který tady začínal. Tito studenti se opravdu i díky tomu, že cítili některé negativní vlivy zvenčí, se semkli, vzájemně si pomáhají, a teď když jsou ve vyšších ročnících, tak se snaží pomoci těm, kteří přicházejí na fakultu. Mají většinou opravdu velký zájem o studium, ptají se. Začala jsem teď učit mediky ve třetím ročníku, takže už mám zkušenosti přímo z výuky, a ten pocit z jejich aktivity je velmi příjemný.

Velmi brzy se na fakultě vytvořily dvě studentské organizace, IFMSA a Československý spolek mediků, které začaly fungovat a jsou velmi aktivní. Pořádají celou řadu akcí, nejen přímo na fakultě, ale akcí, kterých se mohou zúčastnit i zájemci mimo fakultu, a zvyšují tak povědomí o fakultě i ve městě a okolí.

Co jste myslela tím, že „si studenti uvědomují ty vlivy zvenčí“?

Studenti, hlavně ti, kteří nastupovali v roce v 2010, věděli o všech těch výhradách, které ke vzniku fakulty byly. Také měli obavy, zda se akreditace

Všeobecného lékařství udrží, a my jsme jim všichni zdůrazňovali, že tu akreditaci určitě udržíme, a také, že záleží hodně na nich, jak budou studovat. Tyto skutečnosti studenti určitě hodně vnímali a vnímají to dodnes, protože vědí, že každý rok musíme podávat Akreditační komisi ČR kontrolní zprávu o zajištění výuky studijního programu Všeobecné lékařství a Akreditační komise velmi pečlivě posuzuje, jak je výuka zajištěna a jak probíhá. Když mě studenti někde potkají, tak mě zastavují a ptají se, jak jsme dopadli, jak to vypadá dál. Z tohoto je vidět, že oni opravdu tou fakultou žijí.

Jak studenti přijímají váš předmět?

Patologická fyziologie je preklinický obor, který připravuje studenty na vstup do klinických oborů. Navazujeme na fyziologii, ta by studenty měla naučit, jak funguje lidský organismus za normálních, tedy za fyziologických podmínek. No a my na to navazujeme a pokoušíme se jim vysvětlit, jak to funguje, když dojde k nemoci, nějakému vnějšímu nebo vnitřnímu poškození.

Jsmo experimentálním oborem, původně se pracovalo hlavně se zvířaty, dnes se využívá pro výzkum celá řada alternativních metod (buněčné kultury apod.), ve výuce už zvířata nepoužíváme vůbec. Základní otázka našeho oboru je „proč?“ Patofyziologie je obor integrující teoretické poznatky, snažíme se, aby studenti vnímali lidský organismus

jako celek. Na vědomosti, které u nás studenti získají, pak navazují při studiu klinických oborů, zejména vnitřního lékařství, neurologie a celé řady dalších oborů.

A co vás čeká v nejbližší době?

Žádné velké plány už teď nemám. Teď hlavně musím dotáhnout výuku třetího ročníku mediků v oboru mém vlastním, patologické fyziologii, a nějaké další, dalekosáhlé plány už opravdu nemám. Zvolna budu aktivity utlumovat a věnovat se opět zase spíše své rodině a sobě.

Zbývá vám čas ještě na nějaké koníčky?

Mám tři vnučky, které jsou sice dneska už větší, ale přece k nám ještě

rády přijdou. O prázdninách jsme vyrazily společně do Prahy na takovou dámskou jízdu. Kromě toho ráda čtu a cestuju spíše tady po nejbližším okolí raději než daleko do zahraničí.

Ptaly se:

RNDr. Hana Sochorová, Ph.D.,
katedra biomedicinských oborů LF,
hana.sochorova@osu.cz;

Mgr. Hana Jenčová,
redakce Listů OU,
newsletter@osu.cz
Foto: autorka

„PLES JAK MÁ BÝT!“

Tyto a podobné věty zněly nad ránem 15. prosince 2012 při odchodu z Domu kultury města Ostravy z úst více než 300 účastníků Prvního plesu Lékařské fakulty Ostravské univerzity.

A opravdu, nutno uznat, že slova chvály byla oprávněná. Přesto, že se jednalo o první ples svého druhu a lístek stál pouze 250 korun, připravili organizátoři pro návštěvníky příjemně strávený večer plný překvapení. Například každá žena byla obdarována červenou růží a každý z účastníků se mohl na památku nechat zadarmo vyfotit od profesionálního fotografa a už po půlnoci si tyto fotky vyzvednout, aniž by za cokoli platil.

Program také nezůstal pozadu. Slavnostní večer zahájil svým proslovem jak rektor Ostravské univerzity prof. RNDr. Jiří Močkoř, DrSc., tak i děkan Lékařské fakulty doc. MUDr. Jaroslav Horáček, CSc. Následovalo famózní předtančení známého páru Eliška Otahalová a Petr Kupčik, nad jejichž šaty a tanečními kreacemi se tajil dech nejednomu přihlížeji.

Celý večer hrála k tanci i k poslechu kapela Flash, která svým repertoárem dokázala vždy spolehlivě zaplnit parket. Aby to nebylo jenom o tanci, tak v průběhu večera vystoupila z televize známá dvojice slovenských bavičů a imitátorů Kajzr a Meluš.

Nechyběla ani tombola, kde hlavní cenou byl čtyřdenní poznávací zájezd do Paříže pro dvě osoby. Kromě toho v ní byla ještě spousta zajímavých a hodnotných cen v hodnotě 120 tisíc korun. Pokud návštěvníkům vyhládko, mohli si vybrat z několika jídel, například výborný jelení guláš. A ti, kteří měli raději chuť na sladké, si mohli dát některý ze skvělých zákusků.

Tento ples ukázal, že lze spojit zábavu s elegancí a luxusem a zároveň i s přiměřenou cenou pro každého, čímž splnil všechna očekávání, která na něj byla kladena. Ba co více, mnohonásobně je předčil. Všichni jsme byli vrcholně spokojeni, doufáme snad, že i organizátoři, a těšíme se na další ročník.

Jan Roman

Fota: Jan Grimm

VĚDECKÁ KOMISE OCENILA STUDENTKU MARUNOVOU

Ve dnech 21.-22. listopadu 2012 probíhala studentská vědecká konference v Plzni, které se za Ostravskou univerzitu zúčastnila studentka Eliška Marunová a kolegyně Romana Holoňová.

Své práce zde přednášeli studenti lékařských a zdravotnických fakult z České republiky a ze Slovenska. Konference probíhala v krásném kongresovém hotelu Parkhotel, který vytvořil pro tuto akci příjemné a velmi komfortní zázemí. Studenti soutěžili ve třech sekcích – preklinické obory, klinické obory a zubní lékařství.

S kolegyní jsme byly zařazeny v sekci klinických oborů, kde bylo prezentováno 24 prací studenty z oboru medicíny, fyzioterapie, optometrie, všeobecná sestra a porodní asistentka. Romana Holoňová prezentovala výsledky své studie v rámci diplomové práce na téma Fyzioterapie a inkontinence moči – srovnání efektu terapie individuálně a skupinově vedené, kterou odbornou veřejnost velmi zaujala, zejména zdůrazněním rozdílu ve výsledku z pohledu statistického a pohledu klinického. Přestože statisticky nebylo rozdílu mezi jednotlivými skupinami, klinický rozdíl byl patrný. Důležitou roli v individuálně vedené terapii hraje

fyzioterapeut a jeho schopnost účinně ovlivnit a změnit chování pacientky v běžném životě. Tento fakt pak podstatnou měrou ovlivňuje symptomatiku. Ve skupině je již tato schopnost podstatně snižena. Z toho mimo jiné plyne i – námi mnohdy nedocenený – možný psychologický efekt v rámci kinezioterapie.

Eliška Marunová, studentka navazujícího studijního oboru fyzioterapie Lékařské fakulty naší univerzity, přednášela také výsledky své závěrečné práce s názvem Fyzioterapie u apalického syndromu. Problematika apalického pacienta je velmi náročná ze všech úhlů pohledu, nejen z pohledu fyzioterapeutického, ošetřovatelského a etického. Práce s těmito pacienty je velmi psychicky i fyzicky náročná, často s minimálními výsledky nebo výsledky dosaženými ve velmi dlouhém časovém horizontu. Tento fakt může snižovat terapeutovu motivaci v kinezioterapii, navíc zde chybí i zpětná vazba od pacienta.

Vědeckou komisí práce E. Marunové zaujala a ocenila ji třetím místem. „Měla jsem velkou radost z umístění, protože konkurence byla velká a prezentace ostatních studentů byly velmi kvalitní,“ uvedla Marunová pro Listy.

Výsledky některých prací ústily do vytvoření informačních brožur nebo např. vzniku standardizovaného pracovního postupu. Nebyly to tedy jen studentské studie, které by neměly klinický dopad, ať již pro pacienta, nebo zdravotnický personál.

„Já i kolegyně Romana jsme moc rády, že jsme se mohly této zajímavé studentské vědecké konference zúčastnit. Získaly jsme další novou zkušenost, setkaly se se zajímavými lidmi, a to i z jiných oborů. Pro mě osobně to byla první zkušenost s přednášením před větším publikem. Prezentace ostatních studentů nás obohatily o nové zajímavé informace a rozšířily náš všeobecný přehled. Tímto děkujeme Lékařské fakultě Ostravské univerzity, že nám umožnila zúčastnit se této akce a reprezentovat ji,“ uzavřela Marunová.

-ema-

→
**Úspěšná studentka
Bc. Eliška Marunová.**

Foto: -lfa-

SVĚTOVÝ DEN DIABETU OSTRAVA

Akce ke Světovému dni diabetu v Ostravě se uskutečnila 14. listopadu 2012 na dvou místech v Ostravě. V obchodním domě LASO a obchodním domě Galerie. Začátek akce byl určen na deset, nicméně netrpěliví návštěvníci ji zahájili o něco dříve.

Zájemců bylo velmi mnoho, celý den jsme byli v jednom kole – lákání zájemců pomocí letáčků s informacemi bylo pouze doplňkovou činností. Na akci s námi spolupracovala Zdravotní pojišťovna ministerstva vnitra, která na místě nabízela u stolečku své produkty.

Na obou místech jsme měřili hladinu krevního tlaku, glykemii a hladinu cholesterolu. Mezi měřeními jsme informovali zájemce o jejich BMI (body mass index), zásadách správné výživy, věnovali jsme jim ukázkou „zdravého“ jídelníčku.

Podle počtu použitých proužků pro měření glykemie, kterou si nechal přeměřit téměř každý zájemce, odhadujeme počet přeměřených lidí za tento jediný den na 550. Věkové složení zájemců bylo více méně jednotvárné, většinu tvořili lidé staršího věku.

Našlo se i ale i několik uvědomělých mladých lidí, kteří se nechali rovněž přeměřit – pravděpodobně jen pro ujištění, že je vše v pořádku. Tuto

snahu jsme velice oceňovali, neboť to byl právě účel akce. Podchytit rizikové případy. Několikrát se stalo, že jsme naměřili již závažné hodnoty glykemie, většinou to bylo ale u diabetiků, kteří o svém stavu vědí. I přesto jsme několik lidí změřenou hodnotou překvapili a byli jsme nuceni jim doporučit návštěvu praktického lékaře. Potěšilo nás, že se zajímali o to, jak svůj zdravotní stav zlepšit.

Akci předcházela reklama v podobě letáček rozvěšených nejen ve Fakultní nemocnici Ostrava, rovněž rádio Čas akci propagovalo v rámci svých pravidelných zpráv. O tom, že se reklama ujala, nás přesvědčila jedna starší paní, která přijela do centra autobusem až z Havířova. O akci se dozvěděla z časopisu, a také právě z rádia.

Na to, že jsme tuto akci pořádali v Ostravě poprvé, prali jsme se s mnohými legislativními překážkami a obtížemi, zájem o akci byl nad očekávání vysoký. Na samotné akci se podílelo 23 studentů studijního

oboru Všeobecné lékařství. Všichni odcházeli z akce s pocitem dobře odvedené, prospěšné práce, která hřeje u srdce. Samozřejmě plánujeme akci zopakovat i příští rok, pokud možno ve stejném měřítku jako letos s tím, že se pokusíme cílit naši akci právě na mladší věkovou kategorii.

Petra Tomečková,
studentka 3. ročníku LF
peta.tomeckova@gmail.com

←
Jenom kapku ...

→
Tým mediků v boji proti diabetu.
Foto: archiv LF

ODBORNÁ STÁŽ NA TÉMA LÉKAŘSKÁ BIOFYZIKA

Katedra biomedicínských oborů Lékařské fakulty naší univerzity ve spolupráci s Ústavem lékařské biofyziky LF Univerzity Palackého, Klinikou nukleární medicíny a Onkologickou klinikou FN v Ostravě a Českou společností lékařské fyziky ČLS JEP uspořádala odbornou stáž na téma Lékařská biofyzika v oblasti nukleární medicíny, radioterapie a radiodiagnostiky.

Katedra se tak aktivně zapojila do projektu Prohloubení odborné spolupráce a propojení ústavů lékařské biofyziky na lékařských fakultách v České republice CZ.1.07/2.4.00/17.0058. Cílem projektu je podpora spolupráce mezi lékařskými fakultami a fakultou biomedicínského inženýrství a jednou z klíčových aktivit je podpora vzdělávacích a školicích akcí, která je realizována jednotlivými ústavy lékařské biofyziky prostřednictvím

stáží a odborných praxí.

Stáž se uskutečnila 15. ledna 2013 v prostorách Kliniky nukleární medicíny FNO (KNM) a účastníci, kterých bylo celkem 43, přijeli z celé ČR – z Plzně, Kladna, Hradce Králové, Brna, Olomouce. Tématem odborné stáže byla problematika výuky lékařské biofyziky v oblasti nukleární medicíny, radioterapie, radiodiagnostiky.

Seminář zahájil krátkým přivítáním účastníků doc. RNDr. Kristián Šafarčík, Ph.D., vedoucí katedry biomedicínských oborů, a účastníky přivítal a stručně představil hostitelské pracoviště také MUDr. Otakar Kraft, Ph.D., MBA, přednosta KNM. Doc. RNDr. Vladimír Špunda, CSc., přednesl krátký příspěvek o systému výuky lékařské biofyziky na LF OU a pak už následoval odborný program. Zahájil ho RNDr. Vojtěch Ullmann přednáškou na téma Rentgenka v proměnách času, spojenou s praktickou ukázkou experimentů, které jsou realizovány ve výuce.

Po krátké přestávce program pokračoval přednáškou s názvem Cyberknife na Onkologické klinice FNO, kterou přednesl doc. MUDr. David Feltl, Ph.D., MBA, přednosta Onkologické kliniky. Unikátní ozařovací přístroj Cyberknife – kybernetický nůž – je jediný robotický ozařovač ve střední a východní Evropě, který výrazně rozšiřuje léčebné možnosti v oblasti onkologické léčby, funguje podobně jako gama nůž.

Nespecializuje se však pouze na oblast mozku, ale léčí nádory i v jiných oblastech těla. Pomocí robotického ramene je schopen vysílat svazek velmi tenkých paprsků z téměř každé pozice a ozařované místo i robotické rameno jsou nepřetržitě monitorovány a kontrolovány počítačem.

Po teoretickém úvodu se účastníci stáže rozdělili na skupiny, přesunuli se na Onkologickou kliniku a postupně se seznámili s plánováním zákroků na Cyberknife, → str. 22

↑
Doc. RNDr. Kristián Šafarčík, Ph.D., vítá účastníky semináře.

prohlédli si vlastní Cyberknife a seznámili se i s přístrojovým vybavením KNM.

Odpolední blok přednášek byl pak věnován aktuálním problémům fyziky – RNDr. Vojtěch Ullmann přednesl dvě přednášky: první na téma Termonukleární fúze – perspektivy jaderné energetiky bez havárií a nebezpečných radioaktivních odpadů a druhou s názvem: K čemu může být dobré zkoumání „exotických“ částic – neutronů, Higgsových bosonů? Obě přednášky se setkaly s velkým zájmem posluchačů a doufáme, že se tedy kolegové vraceli ze zasněžené Ostravy na svá pracoviště obohaceni o nové informace a poznatky, které mohou využít ve výuce lékařské biofyziky.

RNDr. Hana Sochorová, Ph.D.,
hana.sochorova@osu.cz,

RNDr. Hana Materová,
hana.materova@osu.cz,
katedra biomedicínských oborů LF

←
RNDr. Vojtěch Ullmann předvádí experimenty využívané ve výuce.
Fota: Ing. Kateřina Tománková

MIKULÁŠ NA DĚTSKÝCH ODDĚLENÍCH FN OSTRAVA

V mrazivém dopoledni přišli 5. prosince navštívit hospitalizované děti ve Fakultní nemocnici čerti, andělé a Mikuláš.

Přestrojili se za ně studenti prvního ročníku oboru Ošetrovatelská péče v pediatrii Lékařské fakulty naší univerzity. Jejich úkolem bylo rozveselit nemocné děti hospitalizované na Dětské klinice a Dětské neurologické klinice ve FN Ostrava.

Společně s dětským sborem Heleny Salichové si v tělocvičně Dětské kliniky připravili dopolední zábavný program se zpěvem a tancem završený rozdáváním balíčků sladkostí, který si po připravené básničce nebo písničce pro Mikuláše šťastně děti odnášely. Obavy dětí z čertů rozptylovali milí andělé, kteří malým pacientům předávali další drobné dárečky.

O mikulášské nadělování nepřišly ani děti upoutané na lůžka, protože Mikuláš se svým doprovodem zavítal i do pokojů, aby je v adventním čase rozptýlil a třeba i na chvíli zmírnil jejich trápení.

PhDr. Lucie Sikorová, Ph.D.,
Ústav ošetrovatelství
a porodní asistence LF
lucie.sikorova@osu.cz

↗
Úsměv krásného anděla z LF rozptýlil chmury mnoha dětí.

→
Studenti LF „rozsvítili“ nemocné děti pohádkovou radostí.

Fota: Markéta Babičová

SANITA JE DISKRÉTNÍ

V rámci listopadové akce World AIDS Week, jejíž součástí byl i blok přednášek na LF OU, mohli zájemci využít na Stodolní ulici bezplatného servisu sanity organizace ROZKOŠ bez RIZIKA. Na podrobnosti jsme se zeptali Mgr. Moniky Střelkové.

K čemu vaše sanita vlastně slouží?

Sanita je zkrácený název pro mobilní gynekologicko-venerologickou ambulanci, sloužící k diagnostice pohlavně přenosných infekcí a zároveň jako mobilní poradenské centrum především pro ženy pracující v sex-byznysu. Příležitostně je využívána k akcím pro veřejnost (např. World AIDS Week v Ostravě).

Sanita vypadá jako ambulance gynekologa, jen je tam méně, ale zato účelně využitého místa. Jsou v ní prováděny screeningové rychlotesty, odběry venózní krve na HIV, syfilis, hepatitidy, dále stěry z vagíny a děložního čípku na bakteriální infekce, kapavku, mykózy, chlamydie, při podezření na možnost nákazy i stěry z análního otvoru nebo z krku.

Kdo financuje její provoz?

Je financován z dotačních titulů MZ ČR, částečně i MPSV ČR, magistrátů příslušných měst a městských částí, krajských úřadů, nadačních a evropských fondů, dílčích sponzorských darů.

Při testování na Stodolní v ulici jste zažila řadu zajímavých situací. Která vás osobně nejvíce zaujala a proč?

Nejstarším testovaným byl 67letý muž, který měl před pěti lety nechráněný styk s náhodnou partnerkou a přijel se nechat otestovat poměrně zdaleka. Celých pět let dokázal žít s určitou obavou, ale přišel k nám, až když si o nás přečetl článek v novinách. Někdy prostě lidé sbírají k testování odvahu delší dobu, a to i navzdory poměrně konkrétnímu rizikovému chování.

Je pravda, že jste testovali i muže, kterého za vámi poslala manželka, když viděla vaši sanitku ve zprávách?

Jednoho z testovaných mužů opravdu vyslala po zhlédnutí televizních zpráv jeho žena, s tím, že by ráda věděla, jak na tom je se svým zdravím s ohledem na jeho předchozí „bujary“ život. Moc se mu nechtělo, po dobré večeri se viděl spíše někde u piva...

Dopadl některý z testů na Stodolní špatně?

Všechny provedené rychlotesty byly negativní, ale mezi nákazou a jejím projevem v imunitním systému mohou uplynout i tři měsíce, tzn., že test je negativní, ale člověk je infikován.

Jsou tyto testy spolehlivé? Skutečně vámi testovaní lidé nemohou mít AIDS?

Onemocnění AIDS stěží, ale mohou být infikováni virem HIV. Používané rychlotesty jsou na 97 % spolehlivé. Výsledky jsme schopni testovanému poskytnout do 10 minut. Testy se zaměřují na protilátky proti viru HIV v kapilární krvi (získané z konečku prstu) a nemůžou být použity jako jediný důkaz pro HIV pozitivitu. Aby se jejich hladina dala vůbec zjistit, musí se jich vytvořit určité množství. Na to je potřeba, aby od infekce uběhly minimálně dva měsíce, vhodnější bývá ale delší doba. V případě reaktivního výsledku u rychlotestu je nutné odebrat ještě venózní krev a zaslat jí do Národní referenční laboratoře, kde s definitivní platností určí, zda je osoba infikována virem.

Na co se vás lidé nejčastěji ptají?

Testované nejčastěji zajímá, za jak dlouho budou vědět výsledky, nakolik jsou testy spolehlivé a jak se mohou nakazit. Zajímají se i o inkubační dobu onemocnění a případné příznaky konkrétních nemocí.

Kam ještě se sanitou jezdíte? Máte i pravidelné klienty?

Naše týmy terénních pracovníků působí ve 12 krajích. Kromě toho máme ještě tři tzv. kamenná střediska (Praha, Brno, České Budějovice). Týmy vyjíždějí několikrát do měsíce do terénu (míst s větším počtem sexuálních pracovníků) a několikrát do roka využívají i této venerologické sanity pro rozšíření nabídky svých služeb. Našimi pravidelnými klientkami (mužům poskytujeme zdravotní služby spíše výjimečně) ve venerologické ambulanci jsou sexuální pracovníci (z privátů night klubů, ulice), které mají příležitost nechat se kompletně otestovat na pohlavně přenosné infekce, získat informace o rizicích a pečovat tak o své zdraví. Tyto služby jsou pro ženy dostupné, bezplatné a diskrétní. Ženy se díky našemu přístupu necítí stigmatizovány a nemusí překonávat ostych a další bariéry, které vystávají v mnohých zdravotnických zařízeních. Hlavně se nemusí obtížně svěřovat, co vlastně dělají a proč potřebují vyšetřit. Venerologická sanita je pro ně bezpečným místem, kde se nám mohou svěřit i se svými dalšími problémy a starostmi.

Kde je o vás největší zájem?

Největší zájem je o kompletní testování na pohlavně přenosné infekce a preventivně edukační poradenství v souvislosti s riziky přenosu a jak dodržovat zásady bezpečného sexu v komplikovanějších situacích.

Působíte i v zahraničí?

Ano, jednu starší mobilní ambulanci

darovala naše organizace na Ukrajinu – do Oděsy. Byli jsme realizátory projektu LABAM, kdy do Afriky (Zimbabwe) doputovala celá mobilní klinika. V Africe působí ROZKOŠ bez RIZIKA již od roku 1999, spolupracuje s místní organizací GWAPA (Gweru Women's AIDS Prevention Association) na projektu, který pomáhá nejvíce ohroženým ženám ve státě Midland. LABAM je uzpůsobeno jak na gynekologicko-venerologické vyšetření, tak i rozboru odebraného biologického materiálu – zjišťování pohlavních infekcí. Klinika sem byla převezena a slavnostně předána v roce 2004. Nyní je její činnost podporována ambasadou ČR v Harare. I náš projekt v Oděse pokračuje. Po ulicích jezdí již šestým rokem mobilní ambulance (dar R-R) a poskytuje sexuálním

pracovnícům nejen informace a kondomy, ale i bezplatné vyšetření na HIV, syfilis a další pohlavně přenosné infekce. (Pro velké množství příspěvků č. 4/2012 zařazeno až do tohoto čísla.) Více na: <http://www.rozkosbezrizika.cz/>

-red-

↑
O mobilní testování byl na Stodolní zájem.

↑
Sanita je snadno dostupná a přináší odpovědi na znepokojivé otázky rychle, spolehlivě, diskrétně a zdarma.

Fota: Karolína Smilková, Filip Zvěřina

KUMAR VE VĚDECKÉM TÝMU UNIVERZITY

Koncem ledna 2013 v rámci projektu „Posílení vědeckých týmů Ostravské univerzity v Ostravě“, reg. č. CZ.1.07/2.3.00/30.0010, nastoupil na pozici postdoktoranda Ústavu klinické farmakologie LF naší univerzity Dr. Rajesh Kumar.

Svůj vědecký záměr povede pod vedením mentora doc. Milana Grund-

mana. Dr. Kumar tak doplnil další dva postdoktorandy, Dr. Libora Běhouňka a Dr. Nicoláse Madrida, kteří do projektu nastoupili již v září 2012 a své vědecké činnosti se věnují pod vedením mentorů prof. Viléma Nováka a prof. Iriny Perfiljevové na Ústavu pro výzkum a aplikaci fuzzy modelování.

Tito „postdoci“ posílili vědeckovzkumné týmy obou ústavů a stali se tak inovativním potenciálem pro celou univerzitu. Svou činností pomohou posílit konkurenceschopnost a uplatnitelnost poznatků VaV pracovišť v praxi a rozvoj nových badatelských aktivit.

Projektem bude podpořena jejich faktická i intersektorální mobilita a po celou dobu bude kladen důraz na rozvoj jejich odborného růstu pomocí zpracovaných individuálních mentorských plánů.

Ing. Kateřina Magnusková, oddělení pro podporu projektů, katerina.magnuskova@osu.cz

BUDEME VSTRÍCNÍ PŘI ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

Rozhovor s doc. PhDr. Dianou Svobodovou, Ph.D., proděkankou pro vědu, výzkum, umění a zahraniční vztahy, vedoucí katedry českého jazyka a literatury s didaktikou.

Odkdy pracujete pro OU a čemu jste se za tu dobu věnovala?

Na Ostravské univerzitě učím už osmnáctý rok, stále na stejné katedře. V počátcích své profesní dráhy jsem současně působila také na Slezské univerzitě v Opavě, kde jsem na Ústavu cizích jazyků učila angličtinu, protože mým druhým oborem je anglistika. Proděkankou jsem již byla jednou v letech 2000 až 2005, a to ve stejném rozsahu jako dnes, takže už s tímto resortem mám zkušenosti. Do stejné vody se však nedá vstoupit dvakrát, problémy, které je třeba aktuálně řešit, jsou trochu jiného charakteru než v tom předchozím období. Na katedře se věnuji lingvistickým disciplínám, zaměřuji se zejména na slovní zásobu se zaměřením na internacionalizaci a na slovtvorbu. Věnuji se vývojovým trendům v jazyce, nejnovějším jevům, které mnohdy ještě nejsou zachyceny jazykovými příručkami, např. komunikaci v rámci nových komunikačních médií apod.

Čemu konkrétně?

Už téměř dvacet let se věnuji anglicizmům a své výzkumy této problematiky jsem rozšířila na cizojazyčné přejímky v češtině vůbec. Je to velmi široká, dynamická a proměnlivá oblast, kterou lze zkoumat z různých úhlů pohledu. Zpočátku jsem jako anglistka měla pocit, že anglicizmy nejsou něčím, co by do češtiny nepřinášelo přidanou hodnotu, ale jsou spíše komolením jak češtiny, tak i angličtiny. Brzy jsem si ale uvědomila, v jak velkém rozsahu se v češtině vyskytují. Anglicizmy nejsou něčím, co je vhodné potlačovat, protože jsou součástí přirozeného vývoje jazyka. Pochopila jsem, že nejvhodnějším přístupem je tolerance. Případně, bude-li to možné, usměrňování vývoje, ale ne regulace přejímání, to je opravdu nevyhnutelné,

ale spíše problematiky formální adaptace, počestování anglicizmů. Dnes vnímám anglicizmy jako něco, co češtinu obohacuje, s čím se musíme naučit pracovat a s čím musíme naučit zacházet i běžné uživatele jazyka.

Existuje nějaká aktuální publikace na toto téma?

V podstatě neexistuje souhrnná publikace, která by v této oblasti mohla pomoci. Slovníky neologizmů vyšly dva (v roce 1998 a 2004), na třetí už řadu let čekáme, potřebovali bychom jej, ale ještě vydán nebyl. Zmiňované publikace obsahují různé typy nových výrazů. Jsou v nich i domácí nové odvozeniny nebo tzv. sémantické neologizmy. Některé cizojazyčné přejímky tam jsou také, ale zdaleka ne všechny, a i ten novější slovník je už devět let starý a nevyhovuje současným podmínkám. Ani slovníky cizích slov neobsahují všechny anglicizmy, nebo obecně ty nové přejímky, které bychom potřebovali, o pravidlech pravopisu ani nemluví. Ani internetová jazyková příručka zdaleka všechny nezachycuje. Uživatelé především potřebují nějakou příručku, nějaké vodítko, aby bylo zřejmé, jaká podoba anglicizmu je správná, vhodná pro daný komunikát. Každý se vlastně musí rozhodnout sám a musí sám posoudit, jestli kontext, pro nějž užívá určitý cizojazyčný výraz, „unese“ počestěnou podobu, nebo ne.

Vy sama jste publikovala odborné práce na toto téma.

Ano, napsala jsem řadu dílčích článků k této problematice a nejvíce si cením dvou monografií. Ta první se jmenuje „Internationalizace současné české slovní zásoby“ a mapuje současnou situaci v oblasti přejímek, víceméně je to pouze chápáno jako deskripce aktuálního stavu užívání

prejímek v různých komunikačních prostředcích apod. Druhá monografie nese název „Aspekty hodnocení cizojazyčných přejímek: mezi módností a standardem“ a zabývá se způsoby, jakými k cizojazyčným přejímkám a jejich formám přistupovat. Nehledat to, co je správné a spisovné, ale jen to, co je vhodné pro jaký typ textu. Mám na mysli jak grafické podoby, tak morfologické formy, tedy zda některá slova skloňovat, nebo nesklloňovat, jak je to se slovtvornými odvozeninami, zda např. můžeme někoho „interviewovat“, nebo toto sloveso není vhodné apod.

Zabývala jste se jazykem elektronické komunikace.

Ano, věnovala jsem se elektronické komunikaci, respektive komunikaci diskusních fór na internetu. Zabývala jsem se především jazykem chatu, ale i dalších diskusních fór, protože to je oblast komunikátů, u nichž může sehrát roli anonymita komunikantů i jejich spontánnost. Hrají tam roli ale i další faktory, třeba mluvenost v psanosti, protože to jsou komunikáty, které jsou primárně psané, ale komunikanti si v nich vlastně „povídají“. Účastníci chatu jsou zejména příslušníci mladé generace, nebo se do ní

alespoň stylizují. Z hlediska anglicizmů se na chatu můžeme setkat se dvěma extrémními případy užívání právě těchto jazykových prostředků. Na jedné straně se tam mohou objevovat anglicizmy, které ještě v češtině běžně rozšířené nejsou, nebo tam jsou celoanglické fráze, pozdravy apod., čili v podstatě už to potom připomíná takzvané míšení kódů. A na druhé straně se tam objevují anglicizmy, které jsou formálně adaptované mnohem více, než je tomu v jiných typech diskurzů. I toto je možné považovat za jednu z cest, jimiž se adaptace formálně bude ubírat, protože ve chvíli, kdy se už někde grafická nebo morfologická morfemata podoba anglicizmu objeví, je možné, že se bude šířit dál. Je to jeden z typů komunikátů, které mohou ukázat svým způsobem cestu.

Jak je to s počestvováním cizích výrazů?

Existuje obecný trend k počestvování. Snažíme se přizpůsobit psanou podobu slov, už jenom proto, že jsme v češtině zvyklí na to, že psaná podoba je velmi podobná podobě vyslovované, což v angličtině neplatí. Právě mladí lidé si uvědomují, že ve chvíli, kdy se anglicizmy počestvují, ztrácejí svůj mezinárodní charakter, takže mají naopak tendenci je zachovávat v původní podobě právě proto, aby byly mezinárodně srozumitelné. V podstatě ty tendence jsou různé a jsou ovlivněny různými faktory. Zcela specifický je dejme tomu jazyk ekonomiky, jazyk obchodu, jazyk reklamy apod., tam je spíše tendence zachovávat původní formy, protože tam to z mezinárodního hlediska (koncerny aj.) hraje určitou roli.

Jakou roli hrají u anglicizmů jazykové vzory?

Sahrávají velkou roli. Stává se to například tehdy, když se uživatelé s nějakou cizojazyčnou přejímkou sice někdy setkali, ale nevědí, jakým způsobem ji použít. Ve chvíli, kdy ji použije někdo, koho považují za svůj jazykový vzor (učitel, moderátor, komentátor, případně nějaká celebrita apod.), napodobují jeho způsob užití tohoto cizojazyčného prostředku. Někdy tam také hraje určitou roli intuice, jazykový cit.

Jak se podle vás bude vyvíjet spisovná čeština?

Čeština se jako každý moderní jazyk vyvíjí a nemá smysl anglicizmy nebo internacionalizaci jazyka obecně jakýmkoliv způsobem potlačovat. Ostatní kolegové lingvisté jsou vesměs stejného názoru, i když výjimky existují. Objevují se někteří, kteří mají trošku puristické sklony, ale dle mého názoru purismus v současné době nemá v moderních jazycích šanci. Nemá smysl cokoli násilně potlačovat, omezovat nebo předem určovat. Není možné jazyk v tomto směru příliš

ovlivňovat. Jediné, co můžeme, je dávat rady, které potom mohou vést k určitým analogiím.

Jste proděkankou PdF pro zahraniční vztahy. Co se v minulosti zdařilo a co nového připravujete?

Jsmo v současné době vděční za veškeré kontakty, které Pedagogická fakulta má. Budeme rádi, když všechny smlouvy, které máme s různými zahraničními institucemi uzavřené, budou skutečně naplněny obsahem, zkrátka když bude mezinárodní spolupráce opravdu fungovat. Také nás těší poměrně vysoké počty zahraničních studentů, které máme na fakultě. Je to pro obě strany velmi přínosné, realizaci cizojazyčné výuky na pracovištích PdF považují jednoznačně za přidanou hodnotu.

A co mobility?

Budeme se dále snažit o jejich rozšiřování. Budeme vysílat v co největším počtu české studenty PdF do zahraničí. Za ideálního stavu, který ale není dosažitelný, by měl každý student vycestovat, ať už na mobilitu, nebo na stáž. Tato zkušenost je naprosto neocenitelná. Ve svém předchozím období ve funkci jsem vysílala do zahraničí celou řadu studentů. Někteří vyjeli a zpočátku měli problémy – např. s aklimatizací, organizační apod. Všechno se ale vždycky vyřešilo. Všichni, troufám si říct do jednoho, se vrátili spokojeni, ba nadšení, a chtěli vyjet znovu. A také se vrátili jako jiní lidé, získali nadhled. V minulých dnech jsme měli další výběrové řízení na mobilitu Erasmus. Studenti se nám sice přihlásili, ale nebylo jich tolik, kolik bychom si představovali. Mají obavy, aby ten zahraniční studijní pobyt nebo stáž nějakým způsobem nenarušily jejich studium, aby se neprodloužilo, nekomplikovalo atd. Snažíme se jim vytvořit takové podmínky, aby jejich studium na PdF nebylo žádným způsobem, ať už z hlediska časového, nebo jiného, zasaženo a aby skutečně všechno bylo pozitivní a ke spokojenosti obou stran.

Kdo financuje pobyt studentů PdF v zahraničí?

Mobility i stáže jsou hrazeny z programu Erasmus. V rámci tohoto programu studenti získávají finanční podporu, jejíž hladiny jsou odlišené podle typu zemí, kam studenti vyjíždějí. Bere se ohled na to, zda je to země „drahá“, nebo není. Sám o sobě by ten příspěvek na studium nestačil, ale ve chvíli, kdy student k těmto financím přidá prostředky, které by utratil v ČR, protože i tady má určité náklady na život, pak už pro samotný pobyt ty prostředky stačí. Nehledě

na to, že ve chvíli, kdy se studenti vrátí z mobility a splní podmínky (přivezou kredity), mohou požádat o mimořádné stipendium. Náklady, které vynaložili na mobilitu, se jim tak z velké části vrátí. Čili z finančního hlediska tam problémy nejsou.

Jaké cíle jste si stanovila coby proděkanka?

Konkrétními cíli jsou podpora vědy a výzkumu na PdF. Výzkum, který na fakultě už existuje, budeme chtít dále podporovat a rozvíjet. V rámci základního pedagogického výzkumu budeme podporovat zřízení pracoviště užívajícího tzv. Eye Tracking (oční sledování). Jde o zvláštní přístup, který pomocí zvláštního zařízení měří oční pozici a pohyby očí zkoumané osoby. Budeme podporovat i další typy základního i aplikovaného

Na druhou stranu, když člověka jeho práce nebaví, nemůže ji dělat dobře a nemůže se jí plně věnovat. Baví mne četba, mám zájem o literaturu. Pokud jde o jiné oblasti, mí kolegové vědí, že sporty a podobné aktivity mi nikdy nešly, maximálně turistika. Ráda cestuji jak do zahraničí, tak po vlastech českých.

Co byste chtěla říct závěrem?

Některé věci se nedají předvídat, a nedají se tedy ani ovlivnit. Ale co můžeme ovlivnit, o co se můžeme starat, je samozřejmě úzká spolupráce vedení fakulty a jednotlivých pracovišť, pomoc těmto pracovištím, když bude třeba. Budeme vycházet vstříc výzkumné oblasti, publikační činnosti, což souvisí i s edičními aktivitami a finanční podporou pracovišť. I v rámci zahraničních vztahů se

výzkumu, který provádějí jiná pracoviště v rámci svého zaměření. Stejně tak budeme podporovat umělecké činnosti kolegů z katedry výtvarné výchovy i katedry hudební výchovy. Zahájili jsme sběr dat do registru uměleckých výstupů, do tzv. RUV. Budeme rozvíjet nové činnosti, zapojení do projektů ať už českých, nebo mezinárodních, a to vlastně souvisí i s touto oblastí zahraničních vztahů. Pokud jde o zahraničí, část agendy už jsem zmínila v souvislosti s Erasmem. A aby mobility byly stoprocentně organizačně zajištěny, rozšířili jsme za tímto účelem zahraniční oddělení.

Čemu se věnujete ve svém volném čase?

Volného času mám velmi málo – pokud se zabýváte jazykem, tak jej vlastně sledujete pořád. Vyzní to asi jako klišé, když řeknu, že se mi práce stala koníčkem, ale je to tak.

budeme pokoušet vztahy stmelovat. Budeme usilovat o to, aby PdF byla kompaktní fakultou, rozvíjející práci jak pedagogických kateder, tak kateder výchovného typu. Budeme se snažit, aby spolupráce byla co nejužší a také aby mezilidské vztahy byly co nejlepší. Chceme být vstřícní ke kolegům a pomáhat jim při řešení problémů, s nimiž se setkávají.

Ptala se: **Mgr. Hana Jenčová,**
redakce Listů Ostravské univerzity,
newsletter@osu.cz

↑
Proděkanka
doc. PhDr. Diana Svobodová, Ph.D.
Fota: Alexandra Bočková

BARBORA PLESKAČOVÁ V TOP 10 MISS TOURISM 2012

„Dobrý den, dovoďte mi, abych se představila. Mé jméno je Barbora Pleskačová a reprezentuji zde svou krásnou, na historii bohatou Českou republiku. Mezi mé koníčky patří sport, četba knih a děti, což se zároveň pojí i s mou budoucí profesí. Studuji poslední ročník univerzity, obor Učitelství pro mateřské školy. Tento obor jsem si ke studiu vybrala z mnoha důvodů. Podle mého názoru je vzdělávání dětí nadmíru důležité, jsou naší budoucností a všichni si pro ně přejeme lepší zítřek.“

Takto jsem se představila šestičlenné porotě při soutěži Miss Tourism Queen International of the Year 2012, která se konala v Číně. Soutěž probíhala převážně v městě Nanjing, avšak v rámci setkání se sponzory jsme se i několikrát přesunovaly do jiných měst a provincií. Této akce jsem se zúčastnila díky vítězství v soutěži Miss Víno Morava 2012.

Soutěž jsem sdílela s dalšími 48 dívkami, které mi byly spíš kamarádkami nežli soupeřkami. Seznámila jsem se zde například s děvčaty z Brazílie, Argentiny, Austrálie, Nového Zélandu, Dánska nebo Izraele. A musím uznat, že především tato setkání, společné soužití a naše dlouhé a bohaté diskuze pro mne byly tím největším zážitkem, zkušeností a přínosem.

Opět jsem si jejich „svět“ přiblížila, zjistila více informací o kultuře, tradicích, zvycích a také o způsobu

vzdělávání v jiných zemích. Říkám opět, neboť díky možnostem univerzity jsem jako studentka 3. ročníku oboru Učitelství pro mateřské školy Pedagogické fakulty využila studijního programu Erasmus a jeden semestr jsem studovala na partnerské univerzitě v Belgii. Tato zkušenost je díky navázání kontaktů a přátelství srovnatelná s mými zážitky v Číně.

Soutěž mi kromě setkávání a zážitků přinesla i zasloužené ovoce: po téměř třech týdnech dennodenní práce jsem byla při finálovém večeru, který se konal v neděli 2. prosince 2012, zahrnuta do Top 10. Ocenění vnímám jako nesmírnou odměnu. Tato soutěž nehodnotila pouze krásu vnější, ale především krásu vnitřní, charakter, vědomosti, dovednosti a celkové vystupování. Musela jsem prokázat znalosti v mnoha oblastech naší země, například v historii, ekonomice, obchodu, zahraničních vztazích, vzdělávání, právním systému, zdravotní a sociální péči. Dokázala jsem tak obhájit nejen „mou krásu“, ale i krásu celé naší země.

Barbora Pleskačová,
studentka 3. ročníku
oboru Učitelství pro MŠ,
Pedagogická fakulta OU

Foto: www.supermodel.com.my

PROCES FORMOVÁNÍ INKLUZIVNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ V ČR

Vzdělávání v České republice se v současné době ubírá inkluzivní cestou. Děje se tak v souladu s Listinou základních práv a svobod, Úmluvou o právech dítěte a současnými evropskými a světovými trendy.

Vzhledem k nutnosti efektivního nastolení inkluzivního prostředí v českých školách se koná mnoho konferencí a setkání pedagogů, speciálních pedagogů, psychologů i dalších odborníků. 21. ledna 2013 byl v Poslanecké sněmovně ČR uspořádán seminář pod názvem „Vzdělávání pro

všechny žáky“. Semináře se mimo jiné zúčastnil ministr školství prof. PhDr. Petr Fiala, Ph.D., dále prof. PhDr. Jan Průcha, Dr.Sc., který v současné době působí na univerzitě v Turku (Finsko), a další odborníci.

Jednání přineslo mnoho podnětů k zamyšlení. Projednávaly se např. rozdílné výsledky PISA testů, kterých dosahují žáci v jednotlivých krajích ČR. Hovořilo se o nerovnosti podmínek při financování škol v jednotlivých krajích. Byl představen „Návrh změn koncepce základního vzdělávání“, na jehož tvorbě se podílela Asociace speciálních pedagogů ČR.

Z našeho pohledu je podstatné, že byla zdůrazňována nutnost individualizace a diferenciací výuky, která dílčím způsobem přispívá k vytváření inkluzivního prostředí ve školách. Tento fakt klade zvýšené nároky na kompetence učitelů. Proto z úst přednášejících zazněla jasná výzva směrem k univerzitám a vysokým školám, na nichž se připravují budoucí pedagogové. Je úkolem vysokých škol již v pregraduálním studiu poskytovat studentům dostatečné informace vedoucí k pochopení a následnému přijetí inkluzivního vzdělávání jako předpokladu úspěšné socializace

jedince se speciálními potřebami do celé společnosti.

PaedDr. Renata Kovářová, Ph.D.,
katedra speciální pedagogiky PdF,
renata.kovarova@osu.cz

UČITELSKÁ MOBILITA ERASMUS V POLSKÉ RADOMI

Navštívil jsem univerzitu v Radomi, Uniwersytet technologiczno-humanistyczny m. Kazimierza Pulaskiego v Radomiu. Během svého pobytu jsem absolvoval několik hodin výuky v polském jazyce, kde jsem vedl přednášky a semináře.

Ukázka mého pedagogického působení a vedení semináře se studenty je uvedena na obr. 1. Během pobytu jsem navázal kontakty s pedagogy a výzkumníky a vedl diskuzi o vzájemné možné budoucí spolupráci mezi naší univerzitou a navštívenou univerzitou. Vedl jsem rozhovory se studenty a seznamoval je s možnostmi výměnných pobytů mezi oběma univerzitami.

Na své učitelské mobilitě jsem navštívil dvě fakulty, univerzitní knihovnu a národní výzkumný institut. Jedná se o Fakultu strojní (Wydział mechaniczny) a Fakultu filologicko-pedagogickou (Wydział filologiczno-pedagogiczny).

V rámci svého pobytu a zájmu o vědu a výzkum jsem navštívil také Národní výzkumný institut v Radomi,

kde jsem se mohl seznámit s mnoha odborníky, kteří mi ukázali v jednotlivých laboratořích vedení výzkumu.

Jednalo se například o zušlechťování povrchu materiálů, výzkumu kloubních náhrad (endoprotéz) či regeneraci mazadel. Na obr. 2 jsem v jedné z laboratoří institutu s prof. dr. hab. inž. Jerzy Smolikem.

Týden mé učitelské mobility uběhl velmi rychle, neboť byl bohatý na události a přinesl mnoho zážitků a poznatků pro mou další pedagogickou a výzkumnou činnost. Závěrem mohu konstatovat, že uvedená učitelská mobilita splnila účel. Mohu všem zájemcům učitelskou mobilitu v Radomi doporučit.

Doc. Ing. Ladislav Rudolf, Ph.D.,
katedra technické a pracovní výchovy PdF,
ladislav.rudolf@osu.cz

➔ **Vedení semináře polských studentů.**

➔ **S prof. dr. hab. inž. Jerzy Smolikem v laboratořích.**

Fota: archiv autora

SETKÁNÍ SE ZAHRANIČNÍMI STUDENTY

Počátkem prosince 2012 se uskutečnilo předvánoční setkání se zahraničními studenty studujícími v rámci programu LLP (Lifelong Learning Programme)/Erasmus na Pedagogické fakultě naší univerzity.

Pod „taktovkou“ vedoucí Centra jazykové přípravy Mgr. Ivony Cindlerové byl rozehrán koncert, jehož hlavními

aktéry byli samotní studenti. Originální formou předvedli ve svých prezentacích sedm divů svých zemí (Estonska, Litvy, Švýcarska, Turecka, Řecka, Polska a Španělska), které divákům braly dech.

Španělští studenti navíc své vystoupení okořenili tím, že si oblékli trička v národních barvách a vymysleli hádanky, na které museli posluchači odpovídat. Kdo uhodl, obdržel cenu – malou sladkost. Kdo chtěl, mohl si

také se studenty ze Španělska a Řecka vyzkoušet pár tanečních kroků. Na závěr studentky zatančily tanec sevillanas.

Španělky také připravily specialitu – bramborový koláč, který mohli všichni přítomní ochutnat. Zahraniční studenti zase měli možnost okusit české vánoční cukroví, vaječný líker a koláče, které napekla jedna ze studentek PdF. Na závěr studenti obdrželi mikulášskou nadílku a popřáli si krásné

Vánoce i milá setkání se svými blízkými, za kterými se většina z nich vypravila domů. Setkání působilo velmi uvolněně a přátelsky. Více na: <http://pdf.osu.cz/index.php?id=10384>

Mgr. Ivana Schmejkalová,
oddělení pro zahraniční vztahy PdF,
ivana.schmejkalova@osu.cz

Fota: Hana Jenčová

MÁME NEJVÍCE ZAHRANIČNÍCH STUDENTŮ

Rozhovor o setkání se zahraničními studenty s Mgr. Ivanou Schmejkalovou z oddělení pro zahraniční vztahy Pedagogické fakulty naší univerzity.

Jak často se pořádají tato setkání se zahraničními studenty na PdF?

Informační setkání se zahraničními studenty zpravidla organizuje oddělení zahraničních vztahů při jejich příjezdu na začátku semestru, toto předvánoční bylo ale zorganizováno poprvé.

Jak dlouhou mají tradici?

Zatím nemohu říci, že by se jednálo o tradici. Ale z důvodu navýšení počtu přijíždějících zahraničních studentů se snažíme o organizování nových akcí, které by měly umožnit prohloubit vztahy mezi referenty pro zahraniční vztahy, učiteli a zahraničními studenty, ale také mezi těmito studenty samotnými.

Kolik se jich setkání účastnilo?

Setkání se účastnilo 39 studentů ze sedmi zemí.

Čím jsou tato setkání zajímavá?

Setkat se se studenty z různých zemí je „pestrobarevný“ zážitek. Mám tím na mysli jak mnohojazyčnost, tak především multikulturnost, kterou samozřejmě zahraniční studenti přinášejí. Někteří působí zpočátku plaše a ostýchavě, přijíždějí většinou alespoň po dvou z jedné instituce. Po zhruba tříměsíčním pobytu překonají tzv. „kulturní šok“ a z nejistých mladých lidí se stanou sebejistými osobnostmi. Na tomto setkání bylo hezké sledovat nově vzniklá přátelství mezi samotnými studenty, a když hovořili o sedmi dílech ve svých zemích, vní-

mala jsem, jak hrdí byli na to, že s nimi mohli seznámit studenty z jiných zemí.

Jaké hádanky dávali Španěle ostatním studentům?

Byly hlavně z oblasti znalosti jazyka, zajímavých turistických míst, z oblasti sportu, módy a kultury, např. jaký je nejčastější pozdrav, jaké sportovce známe, kde jsou nejhezčí destinace na dovolenou apod.

Jak chutnala specialita Španělek, bramborový koláč, účastníkům setkání?

Bramborová specialita ze Španělska se podává nakrájená jako koláč a přesně takto ji také studenti připravili. Je to častá příloha podávaná jak v menzách univerzit, tak ve španělských restauracích. Chutnala jako naše zapékané brambory se smetanou.

Jaké taneční kroky si mohli vyzkoušet studenti se Španělkami a Řeky?

Studentky z Huelvy, z oblasti Andalusie, vyzvaly ostatní studenty, aby si společně s nimi vyzkoušeli pár jednoduchých tanečních kroků španělského folklórního tance. Řecký student také předvedl ukázkou tance a nabídl španělským studentům, aby se připojili. Většina studentů reagovala na hudbu z filmu „Řek Zorba“, ale zvládnutí kroků jiného druhu řeckého tance jim přece jen trochu činilo potíže.

Jak vypadá tanec sevillanas?

Tanec sevillanas je španělský folklórní tanec, který má název podle hlavního města Sevilla. Tančí se většinou v párech. Základní krok se tančuje na čtyřikrát tři doby.

Jsou to sestavy vytvořené z několika základních prvků. Tančit spolu mohou dvě ženy nebo muž a žena.

Kdo všechno připravuje tato setkání?

Loňské setkání zorganizovala vedoucí Centra jazykové přípravy Mgr. Ivona Cindlerová, která zadala zahraničním studentům úkol předvést prezentace. Proděkanka pro vědu, výzkum, umění a zahraniční vztahy doc. PhDr. Diana Svobodová, Ph.D., společně s referentkou oddělení zahraničních vztahů zajistily mikulášskou nadílku a malé občerstvení.

Co bylo „mikulášskou nadílkou“ pro zahraniční studenty?

Studentům jsme nadělily balíčky, které obsahovaly malé dárkové předměty ze snaky Ostravy, jako např. náramky, magnetické otvíráky, antistresové balóčky nebo pláštětky. Mohli ochutnat vánoční cukroví a vaječný likér a také jim chutnaly koláčky, které napekla studentka z PdF.

Co byste chtěla říct závěrem?

V dnešní době se hodně hovoří o multikulturní společnosti jak v kladném, tak záporném smyslu. V průběhu posledních dvou let vnímám rozdíl v počtu vyjíždějících českých a přijíždějících zahraničních studentů v rámci programu LLP/Erasmus, kdy přijíždějící studenti začínají převyšovat počty vyjíždějících studentů PdF OU. Na poslední konferenci Evropské asociace pro mezinárodní vzdělávání jsem vyslechla několik seminářů o tom, jak důležité je dnes pro zaměstnavatele vybírat si budoucí zaměstnance z řad studentů, kteří mají zkušenost s pobytem v zahraničí. Také země, které mají velkou nezaměstnanost,

vyšílají své studenty do zahraničí, aby tak získali větší konkurenceschopnost na trhu práce.

Jak je na tom PdF se zahraničními studenty ve srovnání s ostatními fakultami OU?

Společně s katedrovými koordinátory a všemi vyučujícími, kteří učí zahraniční studenty na PdF OU v cizích jazycích (nejčastěji v angličtině), se Pedagogické fakultě podařilo mít nejvíce zahraničních studentů na OU. Je to dle mého názoru dobrý směr. Pokud pomáháme mladým lidem, aby poznali jiné kultury a jiné země, zlepšovali své jazykové dovednosti a kompetence a pomáhali také motivovat studenty PdF k výjezdům do zahraničí, podílíme se na vytvoření multikulturního prostředí. A já osobně to považuji za velice důležité nejen pro nás všechny, kteří se na práci se zahraničními studenty podílíme každý jinou měrou, ale hlavně pro budoucnost mladých lidí ze zahraničí, kterým můžeme pomoci daleko lépe se uplatnit v profesionálním životě.

Text a foto: **Mgr. Hana Jenčová,** newsletter@osu.cz

PŘÍRODA NA EKOFILMU 2012

Přírodovědecká fakulta naší univerzity se 7. prosince 2012 zúčastnila konference s názvem „Životní prostředí a jeho vliv na současnou společnost“.

Konference se konala v rámci 38. ročníku mezinárodního filmového festivalu EKOFILM 2012 (více na <http://www.ekofilm.cz/>) v konferenčním sále Obchodní akademie a Vyšší odborné školy sociální v Ostravě. Účastníci konference diskutovali o znečišťování ovzduší, separaci odpadu a dalších otázkách z oblasti ekologie.

Proděkan pro vědu a vnější vztahy Přírodovědecké fakulty naší univerzity doc. Mgr. Roman Maršálek, Ph.D., představil na této konferenci Environmentální centrum naší univerzity (ENC). Toto Centrum pro studium dopadů environmentálních technologií na životní prostředí vzniklo jako organizační jednotka Přírodovědecké fakulty OU. → str. 29

→
Proděkan PŘF
doc. Roman Maršálek (stojící).

Doc. R. Maršálek hovořil o tom, že výzkum Environmentálního centra spočívá ve fyzikálních, chemických, ekotoxikologických a genotoxikologických analýzách složek životního prostředí, především ovzduší, vody a půdy. Vliv environmentálních technologií je zde zkoumán na všech úrovních od molekulární, mikroorganismové až po ovlivnění fyziologických procesů rostlin a živočichů a dopady na celé biocenózy.

Na všech těchto výzkumných aktivitách se podílí naši biologové, chemici i biofyzici.

Více informací o ENC naleznete na <http://prf.osu.cz/enc/>

Text a foto: **Ing. Beáta Sklářová**

←
**Účastníci EKOFILMU
a zástupci z PŘF**

POČÍTAČOVÝ ŘIDIČÁK OBJEKTIVNĚ POTVRZUJE IT ZNALOSTI

Centrum celoživotního vzdělávání (CŽV) Přírodovědecké fakulty naší univerzity pořádalo v rámci Týdnů vzdělávání dospělých (od září 2012 do konce listopadu 2012) bezplatné testování počítačových schopností jakéhokoliv zájemce z řad studentů a zaměstnanců univerzity i veřejnosti.

Účastníci této akce měli jedinečnou možnost vyzkoušet si zdarma testy ECDL, a dokonce získat zadarmo i ECDL certifikát díky soutěži, která celou tuto akci doprovázela. Svoje počítačové dovednosti si ověřilo téměř 40 zájemců a v soutěži ti nejlepší účastníci s nejvyšším počtem bodů získali tyto ceny:

1. místo: ECDL Komplet v hodnotě 2.880 Kč (Index a 8 testů), 2. místo: ECDL Start v hodnotě 1.800 Kč (Index a 4 testy), 3. místo: Minisada v hodnotě 900 Kč (Index a 1 test).

Ceny všem třem výhercům předala vedoucí Centra CŽV Ing. Eva Burianová, Ph.D., 26. listopadu 2012, kdy zároveň probíhaly pro účastníky této akce ostré ECDL testy.

Celá tato akce v rámci Týdne vzdělávání dospělých byla určitě přínosná. Mnoho lidí dosud neví, co je to „ECDL“ a co si pod tímto pojmem mají představit. Hlavní přínos celé akce je v tom, že se zvýšila informovanost o ECDL a účastníci cvičných testů si vyzkoušeli, jak ECDL testy skutečně vypadají. Největší problémy činil účastníkům modul M4 - Tabulkový kalkulátor Excel, se zbylými moduly neměli problémy.

ECDL testy lze skládat výhradně v testovacích střediscích akreditovaných k tomu účelu. Mezi tato akreditovaná testovací střediska patří i Centrum celoživotního vzdělávání Přírodovědecké fakulty Ostravské univerzity. Novinkou je testování Windows 7 a Office 2010. Více informací k testům ECDL v našem akreditovaném testovacím středisku naleznete na <http://prf-czv.osu.cz/ecdl/>

Certifikát ECDL (European Computer Driving Licence čili Evropský počítačový řidičský průkaz) umožňuje získat konkurenční výhodu při hledání zaměstnání, zvýšit si kvalifikaci a pracovní výkonnost a zefektivnit využívání výpočetní techniky = plní roli oficiálního dokladu o vaší aktivní znalosti informačních technologií. Význam certifikace ECDL neustále roste.

Text a foto: **Ing. Beáta Sklářová**

→
**O bezplatné testování
PC schopností byl zájem.**

→
**Otestovat se nechali
dospělí muži i ženy
všech věkových kategorií.**

TALENTOVANÍ STŘEDOŠKOLÁCI A UČITELÉ BIOLOGIE VE SVĚTĚ VĚDY

Ve druhé polovině listopadu 2012 se na katedře biologie a ekologie (KBE) konaly dvě zajímavé akce – jedna pro středoškoláky a druhá pro učitele základních a středních škol.

Talentovaní studenti ostravských gymnázií a gymnázia Frýdlant navštívili tuto katedru 22. listopadu 2012. Tato akce měla tři části. V úvodu všichni účastníci získali od vedoucího katedry přehled informací o vědeckých aktivitách katedry, zahraniční spolupráci KBE a možnostech zapojení studentů do řešení vědeckých grantů na regionální, státní i mezinárodní úrovni.

Poté následovala odborná přednáška s ukázkami vybavení pracoviště experimentální biologie, speciálně laboratoří mikrobiologie a ekotoxikologie. A nakonec odborná přednáška z problematiky paleoantropologie s názornými ukázkami odlišných fosilií člověka a jeho předků a replik paleolitických nástrojů i uměleckých artefaktů.

V této třetí části byl taktéž demonstrován základní antropologický výzkum lidských kosterních pozůstatků. Středoškoláci měli po celou dobu možnost diskutovat o tématech

z oboru biologie a poznat prostředí i vybavení katedry pro studium.

Workshop s názvem „Interaktivní tabule - moderní edukační prostředek v biologickém vzdělávání žáků na ZŠ a SŠ“ byl realizován 29. listopadu 2012. Zúčastnili se jej učitelé biologie a ostatních příbuzných předmětů z ostravských ZŠ a SŠ.

Účastníkům této vzdělávací akce byly prezentovány možnosti využívání interaktivní tabule v biologickém vzdělávání žáků s důrazem na pozitivní i negativní stránky tohoto multimediálního prostředku. Podstatnou součástí workshopu byla prezentace praktických ukázek využití interaktivní tabule ve výuce jednotlivých biologických disciplín na ZŠ a SŠ.

Obě akce byly realizovány v rámci projektu OPVK „Svět vědy – záhadný i zábavný“, (registrační číslo projektu CZ.1.07/2.3.00/35.0053), který je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

Text a foto: **Ing. Beáta Sklářová**

→ **Nadaní studenti ostravských gymnázií a gymnázia Frýdlant na PřF**

MIKULÁŠ HLEDÁ TALENT

Stalo se příjemnou tradicí, že se v předvánočním čase oblékne do svátečního hávu i katedra chemie Přírodovědecké fakulty naší univerzity.

Studenti učitelství navazujícího magisterského studia totiž předvádí dětem i dospělým chemickou Mikulášskou besídku. Letošní ročník se nesl v duchu soutěže „Mikuláš hledá talent“. Že tuto soutěž neznáte? A jak myslíte, že si Mikuláš vybírá anděly a čerty, kteří ho doprovodí na jeho pozemské výpravě?

Poté co se konečně podařilo navázat spojení s televizí Nebe-pekloráj, mohl začít přímý přenos soutěže. Moderátor ve svítícím saku pozval na pódium postupně tři anděly a tři čerty, kteří svými andělsky krásnými a po čertech chytrými pokusy soutěžili o přízeň nejen publika, ale i porotce –

Mikuláše. Ten hodnotil jejich originalitu, kouzelnou moc a její využití v praxi, ale hlavně celkový dojem.

Jenže zatímco andělé nepodcenili přípravu a na letošní ročník se dlouho a pečlivě připravovali, čerti se naopak nepřipravovali vůbec a rozhodli se podvádět (na rozdíl od loňského ročníku, kdy hlavně fixlovali). A právě jejich zásluhou došlo v pokusech andělů k několika neočekávaným zvrátům.

Z obláčků vznikala obrovská oblaka, původně barevné pokusy nečekaně hořely a bouchaly, a jeden pokus dokonce způsobil dočasnou inverzi vzduchu v učebně, až z toho ubohému Mikulášovi visely z vlasů, vousů a obočí rampouchy uhlí. Také čertovské pokusy nepostrádaly jiskru a kdekdop(r)o jejich umění zahořel. → str. 31

← **Čerta se děti nebály.**

Vše ale nakonec dobře dopadlo a nerozhodný Mikuláš došel k názoru, že příští rok vezme na koledu všechny. Však hodných dětí (i těch zlobivých) je na světě dost.

A tak skončila Mikulášská besídka 2012 a pomyslná štafeta pořadatelství zase putuje dál. Děti byly nadšené z výstupů i sladkých odměn, účinkující si oddychli, že vše vyšlo, tak jak mělo, a učitelům se ulevilo, že všechna okna, obočí i prsty zůstaly na svých místech. Zkrátka vše, jak má být.

Tato akce byla realizována v rámci projektu OPVK „Svět vědy – záhadný i zábavný“, r. č. CZ.1.07/2.3.00/35.0053,

ktej je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

Marcela Pytlíková,
studentka učitelství na katedře chemie PŘF

←
Chemická Mikulášská besídka studentů učitelství zaujala.

Fota: Ing. Beáta Sklářová

DNY OTEVŘENÝCH DVEŘÍ

Ve dnech 4. a 5. ledna 2013 se konaly na všech budovách Přírodovědecké fakulty naší univerzity Dny otevřených dveří.

Zájemci o studium na naší fakultě si prohlédli učebny i laboratoře, poslechli si jednotlivé přednášky s prezentacemi kateder Přírodovědecké fakulty Ostravské univerzity a seznámili se s další

činnosti kateder nejen ve výukové, ale i vědecké a popularizační oblasti.

Tato akce byla realizována v rámci projektu OPVK „Svět vědy – záhadný i zábavný“, r. č. CZ.1.07/2.3.00/35.0053, který je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

Všem, kteří se rozhodnou podat si přihlášku na naši Přírodovědeckou

fakultu OU, přejeme hodně štěstí při přijímacích zkouškách a těšíme se, že vás uvítáme v našich řadách!

Text a foto: **Ing. Beáta Sklářová,**
oddělení pro vědu a vnější vztahy PŘF,
beata.sklarova@osu.cz

BUDOU Z NICH OPRAVDU CHEMICI?

Katedra chemie Přírodovědecké fakulty naší univerzity pořádala 10. ledna 2013 pro žáky 5. třídy ZŠ Kosmonautů v Ostravě-Zábřehu speciální chemické dopoledne. Celkem 17 dětí bylo rozděleno do dvou skupin.

První skupina byla v učebně katedry chemie, kde děti vyslechly přednášku s ukázkami efektních pokusů a videopokusů, vyzkoušely si pár chemických her a naučily se „chemické zaklínadlo“: cyklopentano-perhydrofenantren.

Druhá skupina dětí byla v laboratoři, kde si za pomoci našich studentů doktorského studia vyzkoušela pár pokusů s oxidem uhličitým, které si mohou zkusit i doma: nafukování balonku na pet láhvi, tancující rozinky,

zhášedlo plamene a práce s bublifukem, kdy do kádinek s oxidem uhličitým chytali bubliny, které se pak zachytily na hladině oxidu uhličitého a vypadaly, jako by seděly ve vzduchoprázdnu.

Za odměnu potom děti viděly pár efektních pokusů v režii našich doktorandů: nebezpečně vypadající pokus s názvem „Hořící Tomáš“, hoření a hašení hořčičku, zapalování acetylenu, hoření prskavky ve vodě apod. Obě skupiny se prostrídaly a všechny

děti dostaly na závěr odměnu ve formě malých sladkých balíčků.

Dětem se tato populárně naučná akce velice líbila, protože už během pokusů vykřikovaly, že budou chemikem a že budou u nás studovat. Bylo vidět, že jsou nadšené z možnosti provádět samy atraktivní chemické pokusy a dále díky dalším pokusům, prováděným „dospěláky“, viděly, jak je chemie zábavná a barevná. Tak jsme zvědaví, kolik z nich to myslelo opravdu vážně a zda se s některými

jednou na naší katedře chemie při studiu potkáme.

Tato akce byla realizována v rámci projektu OPVK „Svět vědy – záhadný i zábavný“, reg. č. CZ.1.07/2.3.00/35.0053, který je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

Text a foto: **Ing. Beáta Sklářová**

CHEMIČTÍ OLYMPIONICI SE PŘIPRAVUJÍ NA PŘÍRODOVĚDECKÉ FAKULTĚ

Příprava žáků na chemickou olympiádu má na katedře chemie Přírodovědecké fakulty naší univerzity dlouholetou tradici.

I letos katedra chemie pořádala v pátek 25. ledna 2013 pro středoškolské talentované v chemii vzdělávací akci k přípravě na Chemickou olympiádu kategorie C (1. a 2. ročník střední školy). Letos se na této akci sešlo 48 středoškoláků, což je rekordní počet v historii těchto příprav na chemickou olympiádu.

Žáci byli rozděleni do tří skupin a postupně si všichni prošli teorii v posluchárně a praxi v laboratoři. V posluchárně přednášela doc. RNDr. Marie Solárová, Ph.D., na téma „Plyny a výpočty s nimi“.

V laboratořích si žáci pod vedením Mgr. Kateřiny Trčkové a studenta doktorského studia katedry chemie Mgr. Tomáše Zelenky prakticky vyzkoušeli titraci.

Vzhledem k velikému počtu účastníků této akce pomáhaly s výukou v laboratořích také studentky učitelství chemie Andrea Balonová a Monika Urbancová. Přípravu veškerého potřebného materiálu v laboratořích zajistila laborantka katedry chemie Dagmar Ryšková, takže vše běželo tak, jak má.

Středoškolští talenti na chemii

přijeli nejen z Ostravska, ale i ze vzdálenějších míst našeho Moravskoslezského kraje a i přes časovou náročnost celé akce, která trvala od 14.00 do 18.30 hodin, bylo vidět, že jsou s průběhem akce spokojeni a že jsou nadšení. Kéž by ten vzestupný trend zájmu o chemické obory nepolevoval! Všem účastníkům této akce přejeme úspěšné výsledky nejen na chemické olympiádě, ale i při studiu. A třeba jednou někdy na shledanou u nás při vysokoškolském studiu.

Tato akce byla realizována

v rámci projektu OPVK „Svět vědy – záhadný i zábavný“, reg. č. CZ.1.07/2.3.00/35.0053, který je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

Text a foto: **Ing. Beáta Sklářová**, oddělení pro vědu a vnější vztahy PřF, beata.sklarova@osu.cz

← **Přípravy na chemickou olympiádu se zúčastnilo na 38 středoškoláků.**

TRADIČNÍ SEMINÁŘ PRO UČITELE MATEMATIKY

Katedra matematiky Přírodovědecké fakulty naší univerzity ve spolupráci s Jednotou českých matematiků a fyziků (JČMF) pořádala 1. února 2013 již 19. ročník Semináře o výuce matematiky pro středoškolské profesory a učitele základních škol.

Účastníky semináře uvítali prof. RNDr. Jaroslav Hančl, CSc., a RNDr. Petra Konečná, Ph.D., (oba z katedry matematiky PřF OU) a poté představil Mgr. Daniel Kašička (ředitel gymnázia Hladnov) iniciativu „Matematika pro každého“.

První dvě přednášky s názvem „Základní poučení o výrocih a množinách“ a „Maturitní příklady s uzavřenou a otevřenou odpovědí“ přednesl RNDr. Josef Kubát (předseda JČMF). Po přestávce přednášel na téma „Geometrická představivost a mnohostěny (aneb i učitelé si mohou hrát)“ prof. RNDr. Josef Molnár, CSc. (Univerzita Palackého v Olomouci), který s účastníky semináře prováděl i názorný test na geometrickou představivost.

Druhá část semináře probíhala ve dvou učebnách, v nichž byly praktické „dílničky pro učitele ZŠ a SŠ“. V jedné

přednášela Mgr. Marie Kubíčková (SPŠEI Ostrava) na téma „Aplikace matematiky ve fyzice a elektrotechnice SŠ“ a ve druhé učebně se praktickým ukázkám na téma „Matematické soutěže a hry nejen pro výborné žáky na 2. stupni ZŠ“ věnovala Mgr. Zuzana Trizyniecká (ZŠ Generála Svobody Havířov).

Akce se zúčastnilo přes 90 učitelů nejen z Moravskoslezského kraje a zájem o tuto akci ukazuje, že cesta ke změně vnímání matematiky i způsob její výuky směřuje správným směrem.

Tato akce byla realizována v rámci projektu OPVK „Svět vědy – záhadný

i zábavný“, reg. č. CZ.1.07/2.3.00/35.0053, který je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

Text a foto: **Ing. Beáta Sklářová**

↙ ↘
Momentka ze semináře o výuce matematiky pro učitele SŠ a ZŠ.

Prof. RNDr. Jaroslav Hančl, CSc., a proděkanka RNDr. Petra Konečná, CSc.

DALŠÍ STŘEDOŠKOLÁCI NA SEMINÁŘI KATEDRY FYZIKY

evropský sociální fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost

UNIVERSITAS OSTRAVENSIS

SVZZ

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Středoškoláci z další elektrotechnické střední školy v Ostravě navštívili 12. února 2013 seminář z termiky na Přírodovědecké fakultě naší univerzity.

RNDr. Libor Koniček z katedry fyziky přednášel o měření fyzikálních veličin pomocí počítače a všichni účastníci tohoto semináře si vyzkoušeli různé experimenty z oblasti termiky. Bylo vidět, že praktické zkoušení a měření fyzikálních procesů je baví, takže užitečně skloubili teorii s praxí.

Tato akce byla realizována v rámci projektu OPVK „Svět vědy – záhadný i zábavný“, reg. č. CZ.1.07/2.3.00/35.0053, který je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

Text a foto: **Ing. Beáta Sklářová**, oddělení pro vědu a vnější vztahy PřF, beata.sklarova@osu.cz

AUDIOVIZUÁLNÍ CHEMIE PRO UČITELE

Katedra chemie Přírodovědecké fakulty naší univerzity pořádala pro učitele chemie akci s názvem „Chemie jinak aneb audiovizuální chemie“. V přednášení i demonstraci pokusů se střídali doc. RNDr. Marie Solárová, Ph.D., a Mgr. Martin Mucha, Ph.D., (oba z katedry chemie PŘF OU).

Přednáška byla zaměřená na vizuální chemii, a to chemii barevnou (podstata barvy, spektroskopie, nanotechnologie, barevné pokusy – indikátory, postupná redukce manganistanu draselného, příprava „Coca-coly“, barvy kobaltu, elektrolyza chloridu sodného s přidávkou červeného zelí, Bělousovo – Žabotinského reakce) a dále na chemii světelnou (zápalné směsi, hořící šňůra, zapálení acetyleny, zapálení plynu probublávajícího směsí vody se saponátem apod.).

Posluchači se také seznámili s využitím písní v chemii (audiochemie) a chemickými videoklipy spojenými s hudbou (např. Plameny chemie). Některé pokusy si účastníci akce i sami vyzkoušeli. Věříme, že tato přednáška byla pro učitele z praxe přínosná a poznatky z ní využijí při výuce svých žáků.

Tato akce byla realizována v rámci projektu OPVK „Svět vědy – záhadný i zábavný“ reg. č. CZ.1.07/2.3.00/35.0053,

který je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

Text a foto: **Ing. Beáta Sklářová**, oddělení pro vědu a vnější vztahy PŘF; beata.sklarova@osu.cz

➤ **Učitelům chemie se audiovizuální chemie na PŘF líbila.**

➔ **Zasloužili se o to přednášející doc. RNDr. Marie Solárová, Ph.D., a Mgr. Martin Mucha, Ph.D.**

ÚSPĚŠNÁ PUBLIKACE V PRESTIŽNÍM VĚDECKÉM ČASOPISE

I díky našemu biologovi Mgr. Marku Eliášovi, Ph.D., z katedry biologie a ekologie Přírodovědecké fakulty naší univerzity analýza genomů podhaluje tajemství fascinujícího fenoménu sekundární endosymbiózy.

Již na ZŠ se děti učí, že rostliny a řasy mají v buňkách útvary, kterým se říká chloroplasty, v nichž se nalézá zelený chlorofyl a probíhá tam fotosyntéza. U maturity z biologie by si pak student měl vzpomenout na pozoruhodný poznatek, že dávná eukaryotická buňka pohltila fotosyntetizující bakterii (sinici), která zprvu fungovala jako endosymbiont, aby se nakonec přeměnila v chloroplast (jinak též zvaný plastid).

Tento příběh je nakonec možné podrobněji rozvést na přednáškách z evoluční biologie na VŠ, kde se

studenti navíc dozvědí ohromující tajemství, že totiž evoluce plastidu neskončila u té jedné endosymbiózy

na počátku (říkáme jí primární), ale pokračovala dalšími endosymbiózami, kdy jako endosymbiont vystupovala

celá eukaryotická řasa s plastidem usazená v jiné eukaryotické buňce. Těmto endosymbiózám říkáme sekundární (viz obrázky) a jejich význam pro „běžného smrtelníka“ nelze podcenit, jelikož stály na počátku evoluce takových skupin, jako jsou ekologicky neobyčejně důležité rozzivky nebo smrtelně nebezpeční výtrusovci (např. původce malárie).

U většiny skupin, jejichž předek ve své buňce nesl sekundárního endosymbionta, došlo k postupné redukci endosymbionta až na samotný plastid, takže „hybridní“ původ těchto organismů není na první pohled příliš patrný. Existují ale přinejmenším dvě skupiny organismů, které reprezentují jakýsi mezistav tohoto evolučního děje. Jedna tato skupina má poetický český název skrytěnky (Cryptophyta) a zahrnuje několik set sladkovodních nebo mořských nenápadných bičíkovců

s plastidy široké barevné škály (od hnědožluté po modrozelenou; viz <http://tolweb.org/Cryptomonads/2396>).

Druhá skupina se vědecky nazývá Chlorarachniophyta, což se do češtiny nápaditě překládá jako „chlorarachniofyty“. V řečtině to znamená něco jako „zelené pavučinovité rostliny“, protože první známý zástupce má buňky v podobě zelené amébovitě sítě, ovšem morfologie chlorarachniofytů je oproti skrytěnkám dosti rozmanitá a vedle améb zahrnuje i zelené kuličky nebo bičíkovce, přestože je dosud známo méně než 20 druhů, všechny z mořského prostředí (viz <http://tolweb.org/Chlorarachniophytes/2391>).

Skrytěnky i chlorarachniofyty jsou pozoruhodní tím, že z jejich sekundárního endosymbionta zbylo o něco více než jen pouhý plastid.

Zejména se zachovalo jeho jádro, byť extrémně redukováno (s asi stokrát menším genomem, než měl volně žijící předek endosymbionta); tomuto redukovanému jádru říkáme nukleomorf.

Skrytěnky i chlorarachniofyty a jejich plastidy i nukleomorfy jsou předmětem výzkumu již po mnoho let, ale jeden z hlavních kamenů do mozaiky poznání jejich biologie evoluce donedávna chyběl – sekvence jejich jaderných genomů, bez nichž není možné zrekonstruovat, jakým způsobem došlo k integraci endosymbionta s hostitelskou buňkou.

Tento klíčový problém se podařilo vyřešit mezinárodnímu konsorciu biologů vedenému Johnem M. Archibaldem, Ph.D., s Dalhousie University v kanadském

Halifaxu, jehož součástí byl i pracovník katedry biologie a ekologie Přírodovědecké fakulty OU Mgr. Marek Eliáš, Ph.D.

Tento velký mezinárodní tým získal a detailně analyzoval genomové sekvence skrytěnky *Guillardia theta* a chlorarachniofyta *Bigelowiella natans*. Výsledkem je studie publikovaná 6. prosince 2012 v prestižním vědeckém časopise *Nature* (viz <http://www.nature.com/nature/journal/v492/n7427/full/nature11681.html>).

Jejím hlavním závěrem je, že u obou skupin organismů došlo nezávisle na sobě k podobné míře propojení hostitelské buňky a endosymbionta, kdy geny z obou partnerů ovlivňují fungování struktur odvozených od hostitelské buňky (např. cytoplasmu a mitochondrii)

i struktur odvozených od endosymbionta (např. nukleomorf a plastid).

Studie tak zásadním způsobem prohlubuje naše chápání fascinujícího fenoménu sekundární endosymbiózy a navíc poskytuje základ pro bližší poznání celkové biologie skrytěnek a chlorarachniofytů.

Mgr. Marek Eliáš, Ph.D.,
katedra biologie a ekologie PřF
melias@natur.cuni.cz,
marek.elias@osu.cz

◀
Mgr. Marek Eliáš, Ph.D.
Foto: -prfa-

SVĚT VĚDY – ZÁHADNÝ I ZÁBAVNÝ

Projekt s názvem „Svět vědy – záhadný i zábavný“ je věnován popularizaci, medializaci a komercializaci vědy a výzkumu na naší univerzitě.

Zaměřuje se na vzdělávání akademických a dalších pracovníků a studentů v této oblasti a věnuje setaktěž podpoře a rozvoji systematické práce se studenty a žáky v oblasti seznamování se s vědou a výzkumem. Na realizaci projektu se podílí dvě fakulty Ostravské univerzity – Přírodovědecká fakulta a Filozofická fakulta.

Cílem projektu je přiblížit vědu společně s nejnovějšími výsledky vědy přírodních oborů a výzkumu široké veřejnosti (odborné i laické) prostřednictvím popularizačních a vzdělávacích akcí. Návštěvníci těchto akcí si na vlastní kůži zkouší pokusy, objevují přírodní či technické zákonitosti.

Více informací o projektu: <http://projekty.osu.cz/svetvedy/>
Reportáže z akcí Přírodovědecké fakulty včetně fotogalerie: http://projekty.osu.cz/svetvedy/publicita_projektu.php

Text a foto: **Ing. Beáta Sklářová**,
oddělení pro vědu a vnější vztahy PřF,
beata.sklarova@osu.cz

→
Známý a velmi oblíbený popularizátor vědy dr. Michael Londesborough z Ústavu anorganické chemie AV ČR přednášel na PřF OU o tajemství hmoty a energie.

→
Workshop pro učitele ZŠ a SŠ s názvem „Interaktivní tabule – moderní edukační prostředek v biologickém vzdělávání žáků na ZŠ a SŠ“ – katedra biologie a ekologie PřF OU.

→ →
Přednáška pro chemické talenty ze středních škol: „Hrajeme si s chemií“ – katedra chemie PřF OU.

↘
Mikulášská besídka na katedře chemie PřF OU s názvem „Mikuláš hledá talent“.

PŘIJĎTE NA TÁHNI! 2013

Šachový turnaj „Táhni! 2013“ se bude konat 5. dubna 2013 v učebně N 283 na Vysokoškolských kolejích J. Opletala, Kranichova 8/1433 ve Slezské Ostravě.

Turnaj pořádá Přírodovědecká fakulta naší univerzity pod záštitou její děkanky doc. PaedDr. Dany Kričfaluši, CSc. Bližší informace budou na webu PŘF OU (prf.osu.cz). Srdečně zveme vyučující, studenty i přátele naší univerzity!
-red-

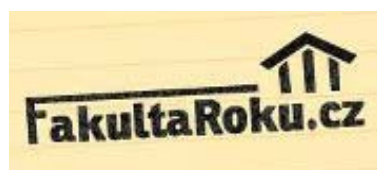
/ STAVOVSKÁ UNIE STUDENTŮ OSTRAVA

FAKULTY OU BODOVALY V SOUTĚŽI O NEJ FAKULTU ROK

V polovině ledna 2013 skončilo hlasování studentů o nejlepší fakultu veřejných i soukromých vysokých škol. Soutěž Fakulta roku pořádala už podruhé celorepubliková síť studentských organizací Česká studentská unie. A stejně jako v loňském roce, také letos si fakulty naší univerzity vedly více než dobře.

Hlas studentů

Podstatou soutěže je hlasování samotných studentů. Ti mohli přiřadit své fakultě kladné či záporné body v pěti základních

kritériích - zajímavost předmětů, příprava do praxe, možnost zapojit se do studentských projektů, schopnost učitelů vyložit látku a kolektiv spolužáků. Fakulta s největším počtem hlasů si pak mohla hrdě odnést titul Fakulta roku. Letos se touto fakultou stala Fakulta lesnická a dřevařská České zemědělské univerzity v Praze.

Nejlépe hodnocenou soukromou školou se pak již podruhé stala NEWTON College v Brně.

V oborech na prvních příčkách

Výsledky se však zpracovávají také v rámci jednotlivých oborů. A právě v těch se umístily všechny fakulty OU na prvních pozicích. A vedly si dokonce ještě o kousek lépe než v loňském roce. Lékařské fakultě patří pro tento akademický rok první místo v oblasti lékařství a farmacie, také Přírodovědecké fakultě náleží první příčka (přírodní vědy). Fakulta sociálních studií a Filozofická fakulta obsadily první a druhou pozici v okruhu

sociálních věd a filozofie, a Fakulta umění spolu s fakultou pedagogickou jsou na druhých pozicích v rámci svých zaměření.

Nejen plaketa s umístěním

Do průzkumu zaměřeného na to, která fakulta je svými studenty nejvíce podporována a oceňována, se v tomto ročníku zapojilo téměř 21.000 studentů. Podle ředitelky projektu Zuzany Věšíňové je jedním z cílů vyslat informaci o fakultách také k budoucím studentům, a zároveň „ukázat samotným fakultám, kde mají prostor pro zlepšení“.

Agáta Vřeská

STUDENTI DISKUTOVALI O INTEGRACI

O možném sloučení Ostravské univerzity v Ostravě a Vysoké školy báňské-Technické univerzity Ostrava se začalo uvažovat před pár lety.

Zahájil se tím proces vzájemného sblížení a hledání společného cíle a přínosů případné integrace. Zda zůstane u úzké spolupráce, nebo dojde k úplné integraci, není zatím zdaleka jasné. V obou případech ale bude mít výsledek největší dopad na studenty. To byl jeden z hlavních důvodů, proč je jejich zástupci z obou vysokých škol sešli a diskutovali na téma integrace.

Viděno z obou stran Výjezdní zasedání senátorů Studentských komor Akademických senátů (SK AS) VŠB-TU Ostrava a OU a zástupců největší studentské organizace,

Stavovské unie studentů Ostrava, působící na obou univerzitách, se uskutečnilo třetí únorový víkend v Beskydech.

V jaké fázi se proces nachází, jaké kroky byly uskutečněny v minulém roce a jaké se plánují pro rok letošní. I tyto body patřily do programu. „V současné době se utváří myšlenka, kam jdeme, co by mělo vzniknout. Důležité je tuto myšlenku propagovat, uvědomit si, že tato šance, která je nám dána, nebyla dána nikomu jinému v republice,“ řekl v úvodu výjezdního zasedání předseda SK AS OU Adam Soustružník.

Hlavním bodem se stalo vzájemné srovnání postojů a názorů na integraci studentských zástupců obou univerzit a navázání vzájemné spolupráce také do budoucna. Řeč přišla i na srovnání

oblastí, které se studentů dotýkají nejvíce, např. informačních systémů či stravovacích služeb.

Komunikace, komunikace, komunikace Hostem výjezdního zasedání byl prorektor VŠB prof. Jaromír Gottvald, který přítomným studentům představil tzv. „Komunikační plán na zvýšení povědomí o sblížování univerzit v rámci cílových skupin VŠB-TU Ostrava a OU“. Ten v sobě zahrnuje jednotlivé kroky a dílčí projekty, kterými chce vedení obou univerzit přiblížit nejen akademické obci, ale také veřejnosti celý proces sblížování a případné integrace. Právě vzájemná komunikace a dostatečná informovanost se totiž ukazují jako klíčové faktory úspěšnosti celého procesu. Také proto se mají stát prioritou pro letošní rok. Jedním z pilířů je také nově spuštěná webová stránka www.vsbouspolu.cz, která bude průběžně nabízet veškeré informace k projektu sblížování univerzit.

Do Komunikačního plánu spadá také část zaměřená výhradně na studenty. Tu představil předseda SK AS OU Adam Soustružník a prezidentka SUS Ostrava Jaroslava Kořená. Jeho součástí budou například prezentace Studenti studentům o integraci, ale také dubnový Majáles Ostrava, který se ponese v tematice slučování a s integračním sloganem „Jdeme do toho společně!!!“.

„Rádi bychom o integraci informovali ostatní studenty opravdu studentsky, neformálně. Studenti by měli mít pocit, že je to projekt, který žije a někam směřuje,“ představila vizi studentské části Komunikačního plánu Jaroslava Kořená.

Názor studentů Během výjezdního zasedání přítomní studenti společně debatovali také o tom, jaké klady, ale také zápory by podle nich přinesla případná nově vzniklá univerzita právě studentům. Výsledek, s převažujícími pozitivy, pak představili také prof. Gottvaldovi. Ten ocenil především zájem studentů o danou tematiku celého procesu a zdůraznil důležitost studentských názorů. „*My potřebujeme slyšet váš hlas. Vědět, co si o tom myslí studenti. To je opravdu velmi důležité. Měli bychom vědět, co vy si o tom myslíte, znát váš názor*

a brát jej skutečně vážně. Ať už je ten hlas jakýkoli, potřebujeme jej slyšet,“ řekl zástupcům studentů obou univerzit prorektor Gottvald.

Únorové výjezdní zasedání bylo první společnou akcí SK AS obou univerzit k tématu integrace. Její přínosnost, na které se zúčastnění studenti bezvýhradně shodli, ale napovídá, že nebude poslední a že chtějí v navázané spolupráci a diskuzi i nadále pokračovat.

Agáta Vřeská

↑
Senátoři Studentských komor Akademických senátů VŠB-TU Ostrava a OU se zástupci SUS Ostrava.

↓
Host výjezdního zasedání prorektor VŠB-TU Ostrava prof. Jaromír Gottvald.

Fota: Kateřina Polínková

VŠB OU SPOLU TEČKA CZ

Tak zní webová adresa nově spuštěných informačních stránek k projektu sblížování Ostravské univerzity a VŠB-TU Ostrava – www.vsbouspolu.cz

The screenshot shows the website interface with a search bar at the top right containing the text "Hledej...". Below the search bar are five navigation buttons: "Úvodní slovo", "Fakta o sblížování", "Diskuzní fórum", "Zahraniční zkušenosti", and "Aktuality". The main content area features the text "projekt sblížování univerzit" in large green and blue letters, with the website address "www.vsbouspolu.cz" below it. At the bottom left, there is a logo for "zde bude zanedlouho umístěn symbol sblížování" and the logo for "UNIVERSITAS OSTRAVENSIS". On the right side of the main content area, there is a graphic of a blue and green ribbon tied in a bow.

„Cílem těchto stránek je poskytnout ucelené informace o záměrech sblížování, seznámit odbornou, ale i laickou veřejnost s cíli tohoto projektu, jeho dosavadními výsledky, očekávanými efekty, názory a zkušenostmi,“ deklarují v úvodu webové stránky.

Budou tedy poskytovat veškeré dostupné a pravdivé informace k celému procesu sblížování a případné integraci a stanou se hlavním informačním kanálem pro akademickou obec i veřejnost.

Zájemci zde najdou stěžejní dokumenty celého procesu, analýzy zpracované externí firmou Deloitte, zkušenosti slučování univerzit v zahraničí, další odkazy a aktuality. Důležitou součástí bude také diskuzní fórum. Webové stránky byly spuštěny v průběhu února 2013.

Agáta Vřeská

MAJÁLES OSTRAVA SE PŘESUNE DO VÍTKOVIC

V loňském roce se uskutečnil historicky první společný majáles studentů naší univerzity a Vysoké školy báňské-Technické univerzity Ostrava – Majáles Ostrava. Návštěvnost téměř čtrnácti tisíc lidí, tři hudební stage, doprovodný program a čistě studentská režie z něj vytvořila největší studentskou akci v kraji. Letošní majáles slibuje další novinky, mezi největší pak bude patřit změna místa konání.

Rozhodli sami studenti Tradiční majálesy OU a první společný Majáles Ostrava se konaly v areálu Slezsko-ostravského hradu. Nejen vzhledem k velikosti akce začala Stavovská unie studentů Ostrava, která je pořadatelem akce, zvažovat také prostory Dolní oblasti Vítkovic. Protože se jedná o akci pro studenty, bylo v lednu spuštěno veřejné hlasování, které dávalo možnost právě studentům hlasovat o tom, kde se letošní ročník ostravského majálesu uskuteční. Zapojilo se přes 4.000 hlasujících a 65% převaha rozhodla o Dolní oblasti.

Majálesový industriál Spojení kultury a industriálního prostředí se v Dolní oblasti Vítkovic ukázalo jako šťastné při nejděle akci. Při rozhodování u studentů ale rozhodla také další kritéria. Především možnost konání majálesu až do ranních hodin, což v prostorách hradu nebylo kvůli rušení nočního klidu možné. Dolní oblast nabízí také v případě nepříznivého počasí zastřešené plochy a celkově více prostoru.

Další novinka Nejen místo konání bude letos úplnou novinkou. Díky podpořené žádosti o grant nadace O2 Think Big doplní stávající tři stage ještě jedna další. Bude patřit výhradně studentům a jejich umění. Ryze studentská scéna tak přinese pro mladé umělce výjimečnou příležitost a podpoří jedno z důležitých hesel ostravského majálesu – studentskost a nekomerčnost. **„Jdeme do toho společně!!!“** Majáles Ostrava 2013 dostal také

vlastní motto: Jdeme do toho společně!!! Vychází z diskutovaného projektu integrace OU a VŠB-TU Ostrava, jež se nachází ve fázi sbližování obou univerzit, kterou bude tímto již spojený Majáles propagovat. Doprovodný program Majálesu 2013 začne 3. dubna 2013 na Masarykově náměstí a na samotný majálesový den se může Dolní oblast Vítkovic těšit

24. dubna. Program celé akce a další informace lze nalézt na: <http://majales.osu.cz/web/>

Agáta Vřeská

↑
O místě konání Majálesu hlasovalo na 4.000 studentů, většina zvolila za místo konání Dolní oblast Vítkovic.

UZÁVĚRKA DALŠÍHO ČÍSLA JE 15. KVĚTNA 2013

LISTY OSTRAVSKÉ UNIVERZITY, časopis zaměstnanců a studentů univerzity, č. 1/2013, roč. 21

• Vydává: Ostravská univerzita v Ostravě, Dvořákova 7, 701 03 Ostrava 1 • Registrace: MMO – 71/93-PP • Kontakt na šéfredaktorku: newsletter@osu.cz, 774 642 229 • Redakční rada: šéfredaktorka – Mgr. Hana Jenčová, členky redakční rady – PhDr. Hana Císovská, Ph.D., PaedDr. Milena Frydrychová, Mgr. Eva Maria Hrdinová, Ph.D.; prof. RNDr. Erika Mechlová, CSc.; Pavla Nemethová, Leona Pavlíková, Ing. Beáta Sklářová, RNDr. Hana Sochorová, Ph.D.; Agáta Vřeská • Archiv všech čísel na: <http://www.osu.cz> (Ze života OU/ Listy Ostravské univerzity)